

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

الرحمن
علیهما صلی

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

اعمال نیمه شعبان

مجموعه رساله‌های فقهی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اعمال نیمه شعبان

نویسنده:

محمد رضا فوادیان

ناشر چاپی:

بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (علیه السلام)

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۸	اعمال نیمه ی شعبان
۸	مشخصات کتاب
۹	اشاره
۱۳	فهرست مطالب
۱۵	مقدمه
۲۱	بخش یکم: فضایل شب میلاد
۲۱	اشاره
۲۲	پیک وحی و فضیلت نیمه شعبان
۲۴	فضیلت نیمه شعبان از دیدگاه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم
۲۶	فضیلت نیمه شعبان از دیدگاه امام محمدباقر علیه السلام
۲۸	امام هشتم علیه السلام و نیمه شعبان
۲۹	چکیده و نتیجه
۳۱	بخش دوم: اعمال شب میلاد
۳۱	اشاره
۳۷	عمل اول: غسل (شست و شوی جان)
۳۸	عمل دوم: دعاهای شب نیمه شعبان
۳۸	اشاره
۳۹	۱. دعای زیارتی
۴۲	۲. دعای نبوی
۴۳	۳. دعای «کمیل»
۴۵	۴. دعای سحر
۴۷	۵. دعای قدر
۴۹	۶. دعای صلوات

۵۷	۷. صلوات شعبانیه
۶۱	عمل سوم. نمازهای شب میلاد
۶۱	اشاره
۶۲	۱. چهار رکعت بین مغرب و عشاء
۶۳	۲. دو رکعت بعد از نماز عشاء
۶۹	۳. نماز چهار رکعتی
۷۱	۴. نماز چهار رکعتی دیگر
۷۲	۵. نماز ده رکعتی
۷۳	۶. صد رکعت نماز
۷۷	۷. نماز شب
۸۷	۸. نماز جعفر طیار
۸۸	۹. نماز برای خواب دیدن رسول خدا صلی الله علیه و آله
۸۹	عمل چهارم. تلاوت قرآن
۹۰	عمل پنجم. سجده
۹۳	عمل ششم: ذکر و ثنا و استغفار
۹۵	عمل هفتم: زیارت امام حسین علیه السلام
۹۵	اشاره
۱۰۳	چگونگی زیارت امام حسین علیه السلام
۱۰۵	عمل هشتم. توسل به حضرت زهرا علیها السلام
۱۰۷	بخش سوم: اعمال روز نیمه شعبان
۱۰۷	اشاره
۱۰۸	۱. روزه
۱۰۹	۲. زیارت امام حسین علیه السلام
۱۱۰	۳. یاد آخرین نایب
۱۱۰	اشاره
۱۱۲	ماه شعبان

۱۱۴-----میلاذ نور

۱۱۶-----سرود ولایت

۱۱۷-----درباره مرکز

سرشناسه: فوادیان، محمدرضا، 1351 -

عنوان و نام پدیدآور: اعمال نیمه ی شعبان / محمدرضا فوادیان.

مشخصات نشر: تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود، 1388.

مشخصات ظاهری: 108 ص.؛ 11 × 16/5 س م.

شابک: 12000 ریال : 9789647428422

وضعیت فهرست نویسی: برون سپاری.

یادداشت: چاپ قبلی: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود، 1381 (115 ص.).

یادداشت: چاپ دوم.

یادداشت: عنوان روی جلد: اعمال نیمه شعبان.

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

عنوان روی جلد: اعمال نیمه شعبان.

موضوع: شعبان

دعاهای ماه شعبان

اعمال الشهور

رده بندی کنگره: BP267/8/ف86الف6 1388

رده بندی دیویی: 297/772

شماره کتابشناسی ملی: 2082302

اطلاعات رکورد کتابشناسی: رکورد کامل

اعمال نیمه ی شعبان

مؤلف/ محمدرضا فؤادیان

ناشر/ بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف

طراح و صفحه آرا/ عباس فریدی

لیتوگرافی/ ترام اسکندر

نوبت چاپ/ سوم، تابستان 90

شمارگان/ سه هزار

بها/ 1200 تومان

مراکز پخش:

1. قم: مرکز تخصصی مهدویت/ خیابان شهدا/ کوچه آمار (22) / بن بست شهید علیان

ص. پ: 119-37135 تلفن: 7737801 فاکس: 7737160

2. تهران: بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود عجل الله تعالی فرجه الشریف ص. پ: 355-15655 تلفن: 88959049 فاکس:

88981389

WWW.IMAMMAHDI-S.COM

imammahdi-s.com@info

شابک: 6-15-7428-964-978

ص: 2

بخش یکم: فضایل شب میلاد 13

بیک وحی و فضیلت نیمه شعبان 14

فضیلت نیمه شعبان از دیدگاه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم 16

فضیلت نیمه شعبان از دیدگاه امام محمدباقر علیه السلام 18

امام هشتم علیه السلام و نیمه شعبان 20

چکیده و نتیجه 21

بخش دوم: اعمال شب میلاد 23

عمل اول. غسل (شست و شوی جان) 29

عمل دوم. دعاهای شب نیمه شعبان 30

1. دعای زیارتی 31

2. دعای نبوی 34

3. دعای «کمیل» 35

4. دعای سحر 37

5. دعای قدر 39

6. دعای صلوات 41

7. صلوات شعبانیه 49

عمل سوم. نمازهای شب میلاد 53

1. چهار رکعت بین مغرب و عشاء 54

2. دو رکعت بعد از نماز عشاء 55

3. نماز چهار رکعتی 61

4. نماز چهار رکعتی دیگر 63

5. نماز ده رکعتی 64

6. صد رکعت نماز 65

7. نماز شب 69

8. نماز جعفر طیار 79

9. نماز برای خواب دیدن رسول خدا صلی الله علیه و آله 80

عمل چهارم. تلاوت قرآن 81

عمل پنجم. سجده 82

عمل ششم: ذکر و ثنا و استغفار 85

عمل هفتم: زیارت امام حسین علیه السلام 87

چگونگی زیارت امام حسین علیه السلام 95

عمل هشتم. توسل به حضرت زهرا علیها السلام 97

بخش سوم: اعمال روز نیمه شعبان 99

1. روزه 100

2. زیارت امام حسین علیه السلام 101

3. یاد آخرین نایب 103

نیمه شعبان زمینیان، آسمانی شده، و در پروازی از مُلک به ملکوت سیر می کنند. شب میلاد نور است؛ نوری که با وجود خود صفحه هستی و جان را منور می کند. پس ای فرشیان! به پا خیزید و قامتی به عرش ببندید.

چنانکه در تولد اولین معصوم الهی در پیشگاه خداوند متعال به امر او، ملائک سجده کردند؛ ما نیز این آیین را به دستور برگزیدگان خداوند، در شب میلاد «آخرین معصوم الهی» بر پا کرده و جبین شکر را به آستان حضرت دوست می ساییم و صف خود را از «غافلان» جدا می کنیم. لذا قبل از بیان سخنان معصومین علیهم السلام در این خصوص، ذکر چند نکته ضروری است:

1. شب میلاد امام زمان علیه السلام، شب جشن و شادی و سرور است و

باید در این شب خوشحال بود(1)؛ اما ضمن ابراز این شادی، نباید مرتکب مسائلی شد که امام زمان علیه السلام از آن راضی نیستند.

2. این شب، یکی از شب های «احیا» است و اعمال زیادی برای آن نقل شده است. البته کثرت اعمال، سبب نشود که انسان، مأیوس از انجام دادن آن شود؛ بلکه مهم این است که در شبی که در زمین و آسمان غوغا برپا است، ما نیز بهره ای داشته باشیم و اسم خود را در زمره ذاکران و عبادت کنندگان و زائران این شب فرخنده ثبت و درج کنیم و اگر نمی توانیم صد رکعت نماز بخوانیم، لااقل ده رکعت یا کمتر و بیشتر را به جا آوریم؛ چرا که - بر اساس قاعده «ما لا یدرک کله لا یترک کله» - اگر همه اعمال را نمی توانیم به جا آوریم، تمامی آنها را ترک نکنیم).

ص: 8

1- امام رضا علیه السلام: «ان سرک ان تکون معنا فی الدرجات العلی من الجنان فافرح لفرحنا و احزن لحزننا»؛ اگر دوست داری که با ما در درجات عالی بهشتی باشی، در خوشحالی ما خوشحال و در حزن ما محزون باش. (بحار الانوار، ج 101، ص 103؛ ج 44، ص 286) در این زمینه روایات زیادی وارد شده است: ر. ک: (بحار الانوار، ج 10، ص 114، ج 44 صص 287 و 290، ج 68، ص 18).

هم چنین بر اساس قاعده «المیسور لا یسقط بالمعسور»، آنچه مقدور است و توان انجام آن را داریم، نباید به سبب سخت بودن، همه آنها را ترک کنیم و خود را محروم از این فیض بزرگ الهی نماییم.

3. بر اساس «روایات من بلغ»⁽¹⁾ یا «تسامح در ادله سنن»، روایات ذکر شده در این نوشتار، دارای اثر و پاداش می باشد و برای نیل به آن ثواب ها شایسته است، این شب را «احیاء» داشت. علمای اسلام مانند شیخ عباس قمی در مفاتیح الجنان یکی از اعمال مستحبی این شب را «احیاء» ذکر کرده اند.

4. در این شب مسعود، می توان اعمال مشترک ماه شعبان.

ص: 9

1- روایاتی که به حد تواتر رسیده است (مرات العقول، ج 8، ص 113) و مفاد آن اجر و پاداش عملی است که در روایتی بیان شده اگر چه گفتار و مطلب آن از معصوم ثابت نشده باشد ولی خداوند ثواب آن عمل را به کسی که عمل به روایت نماید عطا می فرماید مانند روایت امام صادق علیه السلام «من سمع شیئاً من الثواب علی شیء فصنعه کان له، و ان لم یکن علی ما بلغه» (اصول کافی، ج 2، ص 78). برای اطلاع بیشتر رجوع نمائید به مقاله اخبار من بلغ از مجموعه مقالات کنگره ی شیخ انصاری نوشته ی زین العابدین قربانی).

را نیز انجام داد. ناگفته نماند که در این شب های مقدس، لازم نیست انسان سعی کند تمام اعمال را سریعاً انجام بدهد؛ بلکه هر مقدار که می تواند با حضور قلب و با توجه کامل آن را انجام دهد، کافی است.

5. تنها به «بیداری چشم» قناعت نشود، بلکه آنچه در شب های «احیاء» بسیار مهم و حیاتی است، «بیداری دل» است و این بیداری در سایه ذکر و توجه و توسل حاصل می شود.

6. شب و روز نیمه شعبان را یک مسئله بسیار ویژه بدانیم زیرا عظمت این روز تنها به برکت میلاد امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف است. اگرچه قبل از تولد یوسف زهرا در کلام معصومین شرافت، کرامت و فضیلت این شب بیان شده است و در حقیقت این میلاد پرده از اسرار این عظمت برداشت. آیت الله شیخ محمد حسین اصفهانی (کمپانی) نه تنها برای نیمه شعبان عظمتی خاص قائل است، بلکه می گوید: ماه شعبان به واسطه مولود نیمه شعبان به شرافتی عظیم نایل گشته است. (1) 85

ص: 10

هر آنچه می‌زنم از دفتر وجود ورق نوشته است به خط جلی که جاء الحق

به یمن مولد مسعود، مهدی موعود زمین به عرش برین از شرف گرفته سبق

برای آنکه نماید نثار مقدم او زمانه هستی خود را نهاده روی طبق

دلت را خانه‌ی ما کن، مصفا کردنش با ما به ما درد دل افشا کن، مداوا کردنش با ما

اگر گم کرده‌ای ای دل کلید استجابت را بیا یک لحظه با ما باش پیدا کردنش با ما

اگر عمری گنه‌کردی مشو نومید از زحمت تو نام توبه را بنویس امضا کردنش با ما

ص: 11

بخش یکم: فضایل شب میلاد

اشاره

ص: 13

در روایات فضائل زیادی برای شب نیمه شعبان بیان شده است. جبرئیل امین در معرفی فضیلت شب نیمه شعبان به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله عرض می کند: «این شبی است که درهای آسمان و درهای رحمت، خشنودی خدا، آمرزش گناهان، فضل و احسان، توبه، نعمت، جود و بخشش باز است و خداوند - تبارک و تعالی - از بندگان در این شب به عدد موها و کُرک های چهارپایان (1) می آمرزد:

«فأحيها يا محمد وأمر امتك بإحيائها والتقرب إلى الله

ص: 14

1- این تعبیر گویای این حقیقت است که خداوند متعال افراد زیادی را مورد عفو و بخشش قرار می دهد. یعنی همان طوری که شمارش موها و کُرک های گوسفندان ممکن نیست. شمارش افرادی را که خداوند متعال می آمرزد ممکن نیست.

تعالی بالعمل فیها، فانها ليله شريفه و لقد أتيتك يا محمد و ما فی السماء ملك الا و قد صفّ قدميه فی هذه الليله بين یدی الله تعالی، قال: فهم بين راکع و قائم و ساجد و داع و متکبر و مستغفر و مسبح، يا محمد انّ الله تعالی یطلع فی هذه الليله فیغفر لكلّ مؤمن قائم یصلی و قاعد یسبح و راکع و ساجد و ذاکر، و هی ليله لا یدعو فیها داع الا استجیب له و لا سائل الا أعطی و لا مستغفر الا غفر له و لا تائب الا تیب علیه و من حرم خیرها یا محمد فقد حرم»؛ «ای محمد! امشب را احیا کن و به امت خود امر کن که احیا کنند و با عبادت تقرب به سوی خدا جویند. به درستی که این شب بسیار شریف است. یا محمد! هنگامی که به نزد تو می آمدم، جمیع ملائکه آسمان ها صف ایستاده و مشغول به عبادت بودند؛ برخی از آنها ایستاده و برخی در حال رکوع و عده ای به سجده و گروهی مشغول دعا بودند. گروهی تکبیر، برخی تسبیح و بعضی استغفار می نمودند. یا محمد! به درستی که حق تعالی در این شب

نظر رحمت به سوی بندگان افکنده و مؤمنی را که به نماز ایستاده باشد یا نشسته مشغول تسبیح یا در رکوع و سجده و یا دعا باشد، می‌آمزد. این شبی است که دعای همه دعاکنندگان مستجاب است و به همه گدایان درگاه الهی عطا می‌شود، و هیچ استغفار کننده و توبه کننده ای نیست، مگر این که استغفار و توبه اش پذیرفته می‌شود.

محروم کسی است که از خیر امشب محروم بماند. [\(1\)](#)

فضیلت نیمه شعبان از دیدگاه پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم

پیامبر صلی الله علیه و آله در چنین شبی به یکی از همسرانش (عایشه) فرمود:

«أتدرین ای لیلہ ہذہ؟ ہذہ لیلہ النصف من شعبان. فیہا تنسخ الاعمال و تقسم الارزاق و تکتب الآجال و یغفر اللہ تعالیٰ الا لمشرک او مشاحن او قاطع رحم او مدمن مسکر او مصرّ علی ذنب او شاعر او کاهن.» [\(2\)](#)

ص: 16

-
- 1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 320؛ زاد المعاد، ص 70؛ بحار الانوار، ج 98، ص 413؛ فوز اکبر، ص 192.
 - 2- مصباح المتہجد، ص 841؛ اقبال، ج 3، ص 324؛ بحار الانوار، ج 98، ص 415؛ ج 97، ص 88؛ فوز اکبر، ص 204؛ مفاتیح الجنان.

«آیا می دانی امشب چه شبی است؟ امشب شب نیمه شعبان است که اعمال (گناهان) در آن بخشوده شده و رزق و روزی تقسیم و اجل ها نوشته می شود. خداوند - تبارک و تعالی - همه را می آمرزد، غیر از افراد مشرک، بدعت گذار، قطع کننده رحم، شرابخوار، اصرار کننده بر گناه، شاعر(1) و کاهن که ایشان را نمی آمرزد».

در روایتی دیگر آمده است که پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود:

«اما تعلمین ای لیلہ ہذہ؟ ہذہ لیلہ النصف من شعبان، فیہا تُقسم الارزاق و فیہا تُکتب الآجال و فیہا یکتب وفد الحاج و انّ اللہ تعالی لیغفر فی ہذہ اللیلہ من خلقہ اکثر من عدد شعر معزی کلب و ینزل اللہ تعالی ملائکتہ من السماء الی الارض بمکّہ»؛(2) «آیا می دانی امشب چه شبی است؟ امشب شب نیمه شعبان است که رزق و روزی ها در این شب تقسیم و اجل ها در آن نوشته می شود. اسامی حاجیان امسال، امشب نوشته می شود و خداوند در آن بیشتر 8.

ص: 17

1- البته منظور همه ی شعرا نیست. ای بسا شاعرانی که مورد توجه باشند.

2- مصباح المتہجد، ص 842؛ اقبال، ج 3، ص 325؛ بحار، ج 98، ص 418.

از تعداد موهای بزهای قبیله کلب می‌آموزد و فرشتگانی را از آسمان به سوی سرزمین مکه نازل می‌فرماید».

فضیلت نیمه شعبان از دیدگاه امام محمدباقر علیه السلام

امام محمد باقر علیه السلام درباره فضیلت شب نیمه شعبان، فرموده اند:

«هی افضل ليله بعد ليله القدر، فيها يمنح الله العباد فضله و يغفر لهم بمتته، فاجتهدوا في القربه الى الله تعالى فيها، فاتّها ليله آلى الله عزّ و جلّ على نفسه لا يردّ سائلا فيها ما لم يسأل الله معصيه و انها الليله التي جعلها الله لنا اهل البيت بازاء ما جعل ليله القدر لنبيّنا صلى الله عليه و آله و سلم...»؛⁽¹⁾ «شب نیمه شعبان، پس از شب قدر با فضیلت ترین شب‌ها است. در آن شب خداوند بر بندگان عطا

ص: 18

1- مصباح المتهدج، ص 831؛ مصباح الزائر، ص 313؛ مزار ابن مشهدی، ص 405؛ اقبال، ج 3، ص 315؛ امالی طوسی، ج 1، ص 302؛ بحار، ج 98، ص 409؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 106؛ زاد المعاد، ص 69؛ مفاتیح الجنان، اعمال شب نیمه ی شعبان؛ فوز اکبر، ص 109.

می‌کند و بر آنان منت نهاده، ایشان را می‌بخشد. بنا بر این در تقرّب به خدا در آن شب کوشش کنید؛ زیرا خداوند به ذات خود قسم یاد کرده هیچ سائلی را در آن شب ردّ نکند، مادامی که درباره معصیت از خداوند چیزی نخواهد. آن شبی است که خداوند، آن را برای ما اهل بیت قرار داده است؛ در برابر شب قدر که آن را برای پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله قرار داده بود...».

در روایتی دیگر، امام علیه السلام در پاسخ به پرسش از فضیلت این شب فرمود:

«ما يغفر الله عزّ وجلّ فيها من خلقه لأكثر من عدد شعر معزى كلب و ينزل الله عزّ وجلّ فيها ملائكة الى سماء الدنيا و الى الارض بمكّه»؛⁽¹⁾ «خداوند در این شب خلایق را بیشتر از تعداد موی بزهای قبیله کلب می‌آمرزد و ملائکه ای را به آسمان دنیا و سرزمین مکه نازل می‌فرماید»؛⁸.

ص: 19

1- من لا يحضره الفقيه، ج 2، ص 58، ح 253؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 105، ح 1، باب 8.

یعنی، خداوند فرشتگان را به آسمان دنیا و از آن جا به زمین نازل می کند که ابتدا در مکه نازل می شوند.

امام هشتم علیه السلام و نیمه شعبان

امام رضا علیه السلام درباره این شب فرمود:

«هی ليله يعتق الله فيها الرقاب من النار و يغفر فيها الذنوب الكبار... و أكثر فيها من ذكر الله تعالى و من الاستغفار و الدعاء فان ابى عليه السلام كان يقول: الدعاء فيها مستجاب»؛⁽¹⁾ «این شبی است که خداوند، بنده ها را از آتش جهنم آزاد نموده، گناهان کبیره آنان را می آمرزد... بنا بر این در این شب ذکر خداوند تبارک و تعالی و دعا و استغفار زیاد کنید؛ چرا که پدرم (امام هفتم) فرمود: دعا در این شب مستجاب است».

امام علی علیه السلام به نقل از پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید: «... خداوند [در شب نیمه شعبان] ملکی را نازل فرموده که از غروب خورشید تا طلوع فجر ندا می دهد:

ص: 20

1- مصباح المتعبد، ص 837.

«ألا- مستغفر فاغفر له، ألا مسترزق فارزقه»؛ یعنی، آیا استغفارکننده ای در این شب نیست تا او را پیامرزم و آیا طالب رزقی نیست که او را رزق و روزی بدهم». (1)

چکیده و نتیجه

این شب، شبی است که خداوند از میان زمان ها، آن را اختیار نموده است؛ همان طور (2) که از میان مکان ها و انسان ها، کعبه و پیامبر صلی الله علیه و آله را اختیار کرده است. افق فضیلت امشب در تشبیه پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نمایان شده است. ایشان می فرماید:

«علی بن ابی طالب فی آل محمد کافضل ایام شعبان و لیالیه و هو لیله نصفه و یومه» (3)؛ «علی بن ابی طالب در میان آل محمد، به مانند برترین روزها و شب های ماه شعبان؛ یعنی، شب و روز نیمه شعبان است».

ص: 21

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 323؛ بحار الانوار، ج 98، ص 415.

2- بحار الانوار، ج 97، ص 87.

3- همان، ج 37، ص 52.

پس امیر مؤمنان علیه السلام در میان اهل بیت چه فضیلتی دارد؟ همان فضیلت را شب و روز نیمه شعبان نسبت به سایر ایام دارد.

زنده نگه داشتن این شب و عبادت در آن، از وظایف اصلی منتظران است. صاحب المراقبات می گوید: «از شب هایی که تأکید بر زنده نگه داشتن آن شده است و اعمال و عبادات بسیار ارزشمندی در آن وارد شده که می توان گفت: در هیچ شبی - اعم از شب قدر یا غیر آن - مانند آن یا بیشتر از آن نیامده است»⁽¹⁾. این کثرت عبادت، پرده از راز مهمی بر می دارد و آن عظمت شب نیمه شعبان است.

دوش وقت سحر از قصه نجاتم دادند و ندر آن ظلمت شب، آب حیاتم دادند

چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی آن «شب قدر» که این تازه براتم دادند

***ن.

ص: 22

1- المراقبات، آیه الله ملکى تبریزی، ص 172، ص 173، اعمال شب نیمه ی شعبان.

بخش دوم: اعمال شب میلاد

اشاره

ص: 23

ای دل دو سه شام تا سحرگاه مَحْسَبِ هنگام تَضَرَّع و نیاز است محسب

بیداری ما چراغ عالم باشد یک شب تو چراغ را نگه دار محسب

این شب، یکی از چهار شبی است که روایات زیادی درباره «احیای آن به عبادات» وارد شده است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید:

«من احیا لیلہ العید و لیلہ النصف من شعبان لم یمت قلبه یوم تموت القلوب»⁽¹⁾؛ «هر کس این شب و شب عید فطر را زنده نگه دارد، در روزی که قلب ها می میرد، قلب او زنده است».5.

ص: 24

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 354؛ ثواب الاعمال، ص 7؛ بحار الانوار، ج 97، ص 86؛ وسائل، ج 8، ص 105.

امام رضا علیه السلام می فرماید:

«كان على عليه السلام لا ينام ثلاث ليال: ليلة ثلاث وعشرين من شهر رمضان و ليلة النصف من شعبان و فيها تقسم الارزاق و الآجال و ما يكون السنه»⁽¹⁾؛ در سه شب سال (شب بیست و سوم ماه رمضان، شب عید فطر، شب نیمه شعبان) نخواب؛ چرا که امیر مؤمنان این سه شب را اصلاً نمی خوابیدند.

شب عید فطر، شب مزد و پاداش یک ماه روزه داری را می دهند. اما اگر سؤال شود که تقسیم ارزاق و اجل ها در شب قدر در ماه رمضان است؛ پس چرا در این گونه روایات شب نیمه شعبان را شب تقسیم رزق و روزی قرار داده است؟ علامه مجلسی در پاسخ این سؤال چندین احتمال بیان می کند:

1. شاید در شب نیمه شعبان املاء (نوشته) می شود و شب قدر ماه رمضان (حتمی) محتوم می گردد.3.

ص: 25

1- مصباح المتهدجد، ص 783؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 110، ح 11؛ بحار الانوار، ج 91، ص 123.

2. احتمال می رود در شب نیمه شعبان این امور در علم خداوند تقسیم و در شب قدر رمضان بین خلائق تقسیم می شود.

3. ممکن است در شب نیمه شعبان در لوح محفوظ، تقسیم شود و تفریق و تقسیم بین بندگان در شب قدر رمضان باشد.

4. شاید تقسیم در هر دو شب صورت می گیرد؛ یعنی، قسمتی در این شب و قسمتی دیگر در آن شب (1) و احتمال دارد انسان با اعمال شایسته در این شب، لیاقت و زمینه بهتری را برای ماه آینده مهیا کند.

با توجه به سیره و روش بزرگان دین، روشن می شود که چگونه باید این شب را زنده نگه داشت. زید بن علی (زید شهید) می گوید: پدرم امام زین العابدین علیه السلام همه ما را در شب نیمه شعبان جمع نموده سپس آن را به سه قسمت 2.

ص: 26

1- بحارالانوار، ج 98، ص 414؛ علمای دیگر نیز با توجه به مراتب شب قدر پاسخ این سؤال را داده اند: المراقبات مترجم، ص 172؛ عصاره ی خلقت، آیه الله جوادی آملی، ص 22.

تقسیم می کرد. ثلث اول شب را نماز می خواندیم، ثلث دوم شب را دعا می فرمود و ما آمین می گفتیم، و ثلث آخر را استغفار و طلب آمرزش می نمودیم تا صبح طلوع می کرد:

«کان علی بن الحسین یجمعنا جمعاً لیلہ النصف من شعبان، ثم یجزی اللیل اجزاء ثلاثه، فیصلی نا جزءاً، ثم یدعو فنؤمن علی دعائه، ثم یتغفر الله و نستغفره، و نسأله الجنه، حتی ینفجر الفجر.»⁽¹⁾ جبرئیل به پیامبر صلی الله علیه و آله عرضه داشت: «یا محمد! هر که این شب را به گفتن «الله اکبر و سبحان الله و الحمد لله» و نماز خواندن و قرائت قرآن و طلب آمرزش و استغفار نمودن احیاء نماید، در آخرت جایگاه او بهشت است و خداوند گناهان گذشته و آینده او را می آمرزد.»⁽²⁾

امیر مؤمنان علیه السلام درباره کسی که در این شب مقدس 5.

ص: 27

1- وسائل الشیعه، ج 8، ص 110، ح 12؛ زاد المعاد، ص 64.

2- اقبال الاعمال، ج 3، ص 320؛ بحار الانوار، ج 98، ص 413؛ ج 83، ص 115.

بی کار نشسته و سعی نمی کند گلیم خویش را از آب بیرون بکشد، اظهار شگفتی می کند. (1) واقعاً جای شگفتی است که انسان به این اندازه غافل و شقی باشد. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید:

«هیچ کس در این شب ناتوانی در عبادت و احیاء نمی ورزد، مگر شقی». (2)

امشب سیه کاران، مانند شب های دیگر در خواب غفلت اند، و کسی که در تلاش و تکاپو برای عبادات است، بداند که در زمره سعادت‌مندان دنیا و آخرت قرار دارد. برای رسیدن به این منزل مقصود، اعمالی را در طی چند فصل ذکر می کنیم: 8.

ص: 28

-
- 1- مستدرک الوسائل، ج 6، ص 288، ح 4؛ بحار الانوار، ج 97، ص 87؛ حتی امشب از هم بستر شدن با همسر نیز نهی شده است. زیرا فرزندی که امشب نطفه اش بسته شود، کم عقل و رنگ مو و چهره اش دارای لک خواهد شد. پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید: «لا تجامع اهلک فی النصف من شعبان فانه ان قضی بینکما ولد یكون مشوّها ذا شامه فی شعره و وجهه» بحار الانوار، ج 103، ص 282.
 - 2- اقبال الاعمال، ج 3، ص 322؛ بحار الانوار، ج 98، ص 414؛ مستدرک الوسائل، ج 6، ص 288.

عمل اول. غسل (شست و شوی جان)

غسل این شب مقدس، مستحب(1) و موجب تخفیف گناهان می شود.(2) امام صادق علیه السلام در این خصوص می فرماید: «صوموا شعبان و اغتسلوا ليله النصف منه ذلك تخفيف من ربکم و رحمه»(3)؛ ماه شعبان را روزه بگیرید و شب نیمه آن غسل کنید؛ زیرا این غسل باعث تخفیف گناهان و جلب رحمت الهی می شود. و امام رضا علیه السلام ضمن بیان غسل های مستحب، شب نیمه شعبان را نیز یاد می فرماید(4). از ایشان روایت است که: «غسل های مستحب

ص: 29

1- مصباح کفعمی، ص 545؛ البلدالامین کفعمی، ص 187.

2- مفاتیح الجنان، اعمال شب نیمه شعبان، ص 312؛ فوزاکبر، ص 203.

3- تهذیب، ج 1، ص 117، ح 308، باب 23 من ابواب الاغسال المسنونه، ح 1؛ وسائل الشیعه، ج 3، ص 337، باب 22 باب استجاب غسل ليله نصف من شعبان. از عنوان این باب فهمیده می شود که صاحب وسائل نیز حکم به استحباب این غسل داده اند.

4- بحارالانوار، ج 81، ص 13.

در اوقات خاص یا مکان های مخصوص، اثر بزرگی دارد که ترک کردن آنها، شایسته نیست» (1).

پس «غسل»، اثر وضعی خاصی دارد که علاوه بر طهارت جسم، موجب طهارت روح و روان نیز می شود. دین مبین اسلام در مواردی به جای غسل و وضو، دستور به تیمم می دهد. در حالی که تیمم؛ دست زدن به خاک و کشیدن به صورت و دست ها است؛ حال آن که می دانیم که خاک گرد و غباری بیش نیست. پس چرا این چنین دستوری صادر شده است؟ روشن است که تعبد داشتن و عمل کردن به دستورات الهی، سبب تصفیه روح و روان می شود.

عمل دوم. دعاهاى شب نیمه شعبان

اشاره

گر اهل ورد و دعایی زخود مشو غافل که بایدت زدعاها اثر گرفت امشب

که هست نیمه ی شعبان و حجت بن حسن نقاب از رخ همچون قمر گرفت امشب

خوشا به حال کسی که محبت آن شاه زحق برات نجات از سقر گرفت امشب

ص: 30

1- فوز اکبر، ص 203.

این شب مبارک، شب استجابت دعا است، لذا باید فرصت را غنیمت شمرده، از گنجینه معارف دینی، بهره های بیشتری ببریم و ضمن زمزمه دعاهای مأثوره، خواسته اصلی خود را به لب بیاوریم که: «اللَّهُمَّ عَجِّلْ لَوْلِيكَ الْفَرَجَ». اما دعاهای وارده در این شب عبارت است از:

1. دعای زیارتی

* 1. دعای زیارتی (1)

در این دعای شریف، خداوند - تبارک و تعالی - را برای رسیدن به خواسته ها در مورد آن حضرت، سوگند می دهیم:

اللَّهُمَّ بِحَقِّ لَيْلَتِنَا هَذِهِ وَ مَوْلُودِهَا، وَ حُجَّتِكَ وَ خَدَايَا! به حق این شب نیمه شعبان و مولود در این شب و حجت

مَوْعُودِهَا الَّتِي قَرَنْتَ الِي فَضْلِهَا فَضْلاً، فَتَمَّتْ مَوْعُودِ أَنْ كِه فَضْلِي دِيْغَر بِر مَقَامِ فَضِيلَتِشِ افزودی پس کلمه توحید و دین تواز

كَلِمَتِكَ صِدْقاً وَ عَدْلاً، لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِكَ، وَ لِأَجْهَتِ صِدْقِ وَ عَدَالَتِ بِه حُدِّ كَمَالِ رَسِيدِ وَ كَسِي كِه كَلِمَاتِ تَوْرَا تَغْيِيرِ وَ تَبْدِيلِ دِهْدِ دَر
عالم نیست و

ص: 31

1- (1) شیخ در مصباح و سید در اقبال و علامه مجلسی در زاد المعاد و محدث قمی در مفاتیح الجنان این دعا را نقل نموده و خواندن آن را به منزله ی زیارت امام زمان «صلوات الله علیه» قلمداد نموده اند.

مُعَقَّبَ لِأَيَاتِكَ، نُورَكَ الْمُتَالِقِ، وَضِيَاؤُكَ أَيَاتٍ رَأَى كَسَى تَعْقِيبَ نَتَائِدِهَا، أَنْوَارِ مَشْعَشَعٍ وَرُوشْنِي فِرْوَزَنْدِه تَوْسْتِ

الْمُشْرِقِ، وَالْعَلَمِ النُّورِ فِي طَخْيَاءِ الدِّيُجُورِ، وَرَهْنَمَايِ نُورِ مَعْرِفَتِ دَرِ ائِنِ شَبِّ تَارِيكِ عَالَمِ هِمَانِ اِمَامِ

الْغَائِبِ الْمَسْتَوْرِ، جَلِّ مَوْلِدُهُ، وَكَرَمِ مَحْتِدُهُ، وَغَائِبِ پَنَهَانِ اَزِ نَظَرِهَا كِه مَوْلِدِش مَعْظَمِ وَ مَحَلِّ ظَهْوَرِش مَكْرَمِ اِسْتِ

الْمَلَائِكَةِ شَهْدَهُ وَاللَّهِ نَاصِرُهُ وَ مُؤَيِّدُهُ، اِذَا اَنُو فَرَشْتِگَانِ گَوَاهَانِ اَوْ هَسْتَنْدِ خُدَا يَاوَرِ وَ نِيروِبِخْشِ اَوْ هَنْگَامِي كِه

مِيْعَادُهُ وَ الْمَلَائِكَةُ اَمْدَادُهُ، سَيْفُ اللّهِ الَّذِي بَعْدَهُ يِ ظَهْوَرِش فِرَا رَسِدِ وَ فَرَشْتِگَانِ يَارِيْشِ كَنْدَاوِ شَمَشِيْرِ قَهْرِ خُدَا اِسْتِ كِه

لَا يَنْبُو وَ نُورُهُ الَّذِي لَا يَخْبُو وَ ذُو الْجَلْمِ الَّذِي لَا كُنْدَ نَگَرْدِدِ وَ نُورِ خُدَا اِسْتِ كِه خَامُوشِ نَشُودِ وَ صَاحِبِ مَقَامِ حِلْمِ اِسْتِ كِه

يَصْبُو، مَدَارُ الدَّهْرِ، وَ نَوَامِيسُ الْعَصْرِ، وَ وُلَا هَسْبِكِ سِرِ نَگَرْدِدِ وَ مَدَارِ رُوْزْگَارِ وَ حَافِظِ وَ نَگَهْدَارِ دُورِ زَمَانِ اِسْتِ وَ الْوَالِيَانِ

الْأَمْرِ، وَ الْمَنْزَلُ عَلَيْهِمْ مَا يَنْزَلُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ، وَ اَمْرَنْدِ كِه اَنْچِه دَرِ شَبِّ قَدْرِ نَازِلِ مِي شُودِ بَرِ اَنَهَا نَزُولِ يَابِدِ وَ

أَصْحَابُ الْحَشْرِ وَ النَّسْرِ، تَرَاجِمُهُ وَ حَيِّهِ، وَ وُلَاهَا نَهَا صَاحِبَانِ حَشْرِ وَ نَشْرِ خَلْقِ وَ مَتْرَجِمِ وَ مَفْسَّرَانِ وَ حَقِ وَ نَگَهْبَانِ

أَمْرِهِ وَ نَهْيِهِ، اَللّهُمَّ فَصِّلْ عَلَي خَاتِمِهِمْ، وَ قَائِمِهِمْ اَمْرَ وَ نَهْيَ خُدَا هَسْتَنْدِ پَرُوْرْدِگَارَا پَسِ تُوْبَرِ اِمَامِ خَاتِمِ وَ قَائِمِ اَنْ ائِمّه يِ هُدِي

الْمَشْتُورِ عَنْ عَوَالِمِهِمْ، اللَّهُمَّ وَادْرِكْ بِنَايَاكُمْ وَكِهِ پنهان است درود فرست الهما ما را به ایام قیام او و

ظُهُورَهُ وَ قِيَامَهُ، وَ اجْعَلْنَا مِنْ أَنْصَارِهِ، وَ ظُهُورِش برسان و ما را از نصرت کنندگانش قرار ده و

اقْرِنْ تَارَنَا بِتَارِهِ، وَ اكْتُبْنَا فِي اَعْوَانِهِ وَ خُلَصَائِهِ، خون او چون خواهی ما را با خون او قرین گردان و ما را در دفتر یاران و خاصان ثبت فرما

وَ اَحْيِنَا فِي دَوْلَتِهِ نَاعِمِينَ، وَ بِصُحْبَتِهِ غَانِمِينَ، وَ ما را در دولت او با تنعم و خوشی زنده بدار و به صحبتش بهره مند گردان و

بِحَقِّهِ قَائِمِينَ، وَ مِنَ الشُّوْءِ سَالِمِينَ، یا از حَمَوْ به حق او استوار ساز و از هر بدی محفوظ دارای مهربان ترین مهربانان

الرَّاحِمِينَ، وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ صَلَّوْا تَهْتَعَالَمِ وَ ستایش مخصوص خداست که پروردگار عالمیان است و درود بر

عَلَى (وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى) سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ خَاتِمِ النَّبِيِّينَ وَ سَيِّدِ مَا حَضَرَتْ مُحَمَّدٌ كِه خَاتَمِ پيغمبران و رسولان است و

الْمُرْسَلِينَ، وَ عَلَى اَهْلِ بَيْتِهِ الصَّادِقِينَ، وَ عَثْرَتِهِر خاندان صادق و عترت ناطق آن بزرگوار و

التَّاطِقِينَ، وَ اَلْعَنْ جَمِيْعَ الظَّالِمِيْنَ، وَ اَحْكُمْ بَيْنَنَا وَ لَعْنَتِ بِرِ جَمِيْعِ ظالمان جهان و تو میان ما و ظالمان عالم حکم فرما

مَنْ ظَلَمْنَا، وَ انْصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا، وَ لَا تَجْعَلْكَ سَتْمَانِ كَرْدِه وَ پِيروز كِن ما را بر آن كه با ما دشمنی كرده و قرار مده

مُصِيبَتِنَا فِي دِينِنَا، وَ لَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا اكْبَرَ هَمِّنَا، وَ مصيبت ما را در دين ما و دنيا را بزرگتر همت ما قرار مده و

لا مَبْلَغَ عِلْمِنَا، وَ لَا تَسْلُطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا، نه آخر دسترس دانش و علم ما، و چيره مكن بر ما كسى كه رحم نكند بر ما

بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ» (1)

به رحمت توای ارجم را حمن.

3. دعای «كمیل»

يكي از دعاهایی كه در اين شب وارد شده، دعای شريف «كميل» است. كميل بن زياد نخعی می گوید: در مسجد بصره، همراه با مولا یم امير مؤمنان علی عليه السلام و گروهی از اصحاب ایشان نشسته بوديم. يكي از ياران از مقصود و منظور از آيه شريفه (فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ

حَكِيمٍ) (2)

ص: 35

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 321، سيد ابن طاووس می فرماید: «اين دعا از مهم ترين دعاهای امشب است»؛ زاد المعاد، ص 71؛ مفاتيح الجنان اعمال شب نيمه شعبان.

2- سوره 44 - آيه 4

سؤال کرد؛ حضرت علی علیه السلام فرمود: مقصود شب نیمه شعبان است. قسم به خدایی که جان علی به دست او است، هیچ بنده ای نیست، مگر آن که تمام چیزهایی که از خیر و شر برای او تا آخر سال اتفاق می افتد، در شب نیمه شعبان در نظر گرفته و قسمت می شود و بنده ای نیست که آن را احیا کند و دعای خضر را در آن بخواند، جز این که دعایش اجابت می شود.

هنگامی که امیر مؤمنان علیه السلام تشریف بردند، به خدمتشان رفتم. حضرت فرمود: ای کمیل! برای چه آمده ای؟ عرض کردم: ای امیر مؤمنان! برای دعای خضر. فرمود: بنشین ای کمیل!... همراهی و مصاحبت تو با ما، لازم نموده که آنچه را خواستی به تو عنایت کنیم. آن گاه فرمود: بنویس:

بسم الله الرحمن الرحيم

«اللّٰهُمَّ اِنِّيْ اسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِيْ وَسَعَتْ كُلَّ شَيْءٍ...».(1)8.

ص: 36

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 331؛ مصباح الزائر، ص 317؛ صحیفه مهدیه، ص 258؛ فوز اکبر ص 258.

کمیل بن زیاد نخعی نقل می کند:

دیدم امیر مؤمنان حضرت علی علیه السلام این دعای ملکوتی را در سجده اش می خواندند. (1)

4. دعای سحر

یکی دیگر از دعاهای این شب مقدس، دعایی است که در سحرها بعد از نماز شفع خوانده می شود: (2)

«إِلَهِي تَعَرَّضْ لَكَ فِي هَذَا اللَّيْلِ الْمُتَعَرِّضُونَ، وَخَدَايَا! مُتَعَرِّضَانَ خُودِ رَا فِي هَذَا اللَّيْلِ بِه تُو عَرَضَه دَاشْتَنَد و
قَصْدَكَ الْفَاصِدُونَ، وَآمَلْ فَضْلَكَ وَمَعْرُوفَكَ فَاصِدَانَ بِه دَر گَاهْت آمَدَنَد و طَالِبَانَ آرزوی فَضْل و اِحْسَانَت دَارَنَد
الطَّالِبُونَ، وَ لَكَ فِي هَذَا اللَّيْلِ نَفَحَاتٌ، وَ جَوَائِزٌ وَوَبْرَاي تُو دَر اِيْن شَب لَطْف هَا و جَائِزَه هَا و
عَطَايَا، وَ مَوَاهِبٌ تَمُنُّ بِهَا عَلَي مَنْ تَشَاءُ مِنْعَطَاهَا و بَخْشِش هَاسْت كِه مَنَّت نَهِي بَدَان هَا بِه هَر كِه خَوَاهِي اَز

ص: 37

-
- 1- ان كمیل بن زیاد النخعی رأی امیر المؤمنین علیه السلام ساجداً یدعوا بهذا الدعاء فی لیلہ النصف من شعبان. مصباح المتہجد، ص 844؛ بلدالامین، ص 188؛ جمال الاسبوع، ص 542؛ زاد المعاد، ص 71.
 - 2- مفاتیح الجنان؛ عمل یازدهم از اعمال نیمه شعبان.

عِبَادِكَ، وَ تَمْنَعُهَا مَنْ لَمْ تَسْبِقْ لَهُ الْعِنَايَةَ مِنْكَ، بندگان و آنان را از آن که بدان اعتنایی نداشته ای باز داری.
 وَهَا أَنَا ذَا عُبَيْدِكَ الْفَقِيرِ الْيَتِيمِ، الْمُؤْتَمِلُ فَضْلِكَ أَكُونُ مِنْ أَيْنِ بِنْدَةٍ يَ كُوجُك تَوَام كِه بِه تُو آرزومندم از فضل
 وَ مَعْرُوفِكَ، فَإِنْ كُنْتَ يَا مَوْلَايَ تَقَضَّلْتَ فِي هَذِهِوَ احْسَانَتِ وَ اِگر باشی توای مولای من تفضل کنی در این
 اللَّيْلَةَ عَلَي أَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ، وَ عُدْتَ عَلَيْهِ بِعَائِدَهْشَب بِرِ يَكِي از خلقت و عطا کنی به او جایزه ای
 مِنْ عَطْفِكَ، فَصَلِّ عَلَي مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، از مهربانی خود پس رحمت فرست بر محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم
 الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْخَيْرِينَ الْفَاضِلِينَ، وَ جُدْ عَلَيْكَ پَاك وَ پاكيزه و نيك و فاضلند و بر من از
 بِطَوْلِكَ وَ مَعْرُوفِكَ، يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَ صَلِّ اللّٰهُفَضْلَ وَ احْسَانَتِ بِيخْش اِي پروردگار جهانيان و دورد و رحمت خدا
 عَلَي مُحَمَّدٍ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ، وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ مُحَمَّدٍ صَلِيَ اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ خَاتَمِ بِيغْمَبِرَانِ وَ آلِ اُو كِه پاكيزه اند
 وَ سَلَّمَ تَسْلِيمًا، إِنَّ اللّٰهَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللّٰهُمَّ اَتِيَسْلَامَ وَ تَحِيَّتِ فِرَاوَانِ بَادِ زِيْرَا خِدا حَمِيدٌ وَ مَجِيدٌ اسْتِ خِدَايَا مِنْ تُوْرَا
 اَدْعُوكَ كَمَا اَمَرْتِ، فَاسْتَجِبْ لِي كَمَا وَعَدْتِ، مِي خَوَانِمِ هَمچنان كِه امر فرمودی پس دعایم مستجاب کن همانطور كِه وعده

فرمودی زیرا که تو خلف وعده نمی کنی.

5. دعای قدر

اسماعیل بن فضل هاشمی می گوید: امام جعفر صادق علیه السلام مرا دعایی تعلیم نمود تا در شب نیمه شعبان آن را بخوانم، و دعای شریف این است:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ، الْخَالِقُ خَلَقَ خَلْقَ عَالَمِي

الرَّازِقِ الْمُحْيِي الْمُمِيتِ الْبَدِيءُ الْبَدِيعُ، لَكَ رُوزِي دَهْنَدِي خَلْقَ وَزَنْدَه كَنْدَه وَ مِي رَانْدَه وَ پَدِيد آوَرْدَنْدَه وَ بَه وَجُود آوَرْدَنْدَه ي

الْجَلَالُ وَ لَكَ الْفَضْلُ، وَ لَكَ الْحَمْدُ وَ لَكَ الْمَنْ، وَاز نو و بی سابقه جلال و هیبت مخصوص توست و فضل و کرم و ستایش مخصوص توست

لَكَ الْجُودُ وَ لَكَ الْكْرَمُ، وَ لَكَ الْأَمْرُ وَ لَكَ الْمَجْدُ احسان و جود و کرم مخصوص توست فرمانروایی و مجد و بزرگواری

وَ لَكَ الشُّكْرُ، وَ حَدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، يَا وَاحِدُ يَا شُكْرُكَزَارِي خَاصِ تَوْسْتِ يَكْتَابِي وَ شَرِيكَ نَدَارِي أَي يِگَانَه وَای يَكْتَا

ص: 39

أَحَدٌ، يَا صَمَدُ يَا مَنْ لَمْ يَلِدْ وَ لَمْ يُولَدْ، وَ لَمْ يَكُنْ أَوَى بِي نِيازِی که نه فرزندی داری و نه خود فرزند کسی هستی و نه تو را مثل

لَهُ كُفُوا أَحَدٌ، صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ وَ مَانَدِی است درود فرست بر محمد و آل محمد و

أَغْفِرْ لِي وَ ارْحَمْنِي وَ اكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي، وَ أَقْضِمْرَا بِيَا مِرْز وَ بَه حَالِم تَرْحَم كُن وَ كَفَايْت فرما مهمّاتم را و قرضهایم را ادا

دینی، وَ وَسِّعْ عَلَي فِي رِزْقِي، فَإِنَّكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ رُوْزِيْم رَا وَسِيْعْ گِرْدَان که تو در این شب

كُلَّ أَمْرٍ حَكِيمٍ تَفْرُقُ، وَ مَنْ تَشَاءُ مِنْ خَلْقِكُمْ هَمَه أَمُورِ خَلْق رَابَه حَكْمَت بِالغَه اَزِيكْدِيْگِر جِداساخْتَه وَ هِر كَه رَابِخَوَاهِي اَز خَلْقِ خُود

تَرْزُقُ، فَارْزُقْنِي وَ أَنْتَ خَيْرُ الرَّاظِقِيْنَ، رُوْزِيْش فِرَاوَان كُنِي پَس مِرَارُوْزِي وَسِيْعْ بَخْش كَه تُو بَهْتَرِيْن رُوْزِي دِهَنْدِگَانِي

فَأِنَّكَ قُلْتَ وَ أَنْتَ خَيْرُ الْقَائِلِيْنَ النَّاطِقِيْنَ، زِيْرَا تُو خُود فِرْمُودِي وَ تُو بَهْتَرِيْن كُو يَنْدِگَانِي كَه

وَ اسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ، فَمِنْ فَضْلِكَاز فَضْل وَ كَرَمِ خُودِ هِرْچَه مِي خُوَاهِيْد بَطْلِيْبِيْدِ پَس مِنْ اَكْنُونِ اَز فَضْلِ تُو

اسْأَلُ، وَ اِيَّاكَ قَصَدْتُ، وَ ابْنَ نَبِيِّكَ اعْتَمَدْتُ، وَ دَرِخُوسْت مِي كُنْم وَ دَرِ حُؤَائِجِ خُودِ قَصْدِ دَرِگَاهِ كَرَمِ تُو مِي كُنْم وَ بَه فِرْزَنْدِ پِيْغَمْبِرْتِ تُو سَلْ

جِسْتَه وَ اعْتِمَادِ مِي كُنْم (دَرِ قَبُولِ دَعَايِمِ) وَ

لَكَ رَجَوْتُ، فَأَرْحَمَنِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ» (1).

منحصراً به تو امیدوارم پس به حالم ترحم فرمای مهربان ترین مهربانان عالم!

6. دعای صلوات

* 6. دعای صلوات (2)

صاحب مکیال المکارم درباره آن می گوید: «این دعای شریف از دعاهای مهمی است که سزاوار است انسان بر آن مداومت داشته باشد و در هر وقتی از اوقات و هر زمانی از زمان ها، به خواندن آن مواظبت کند. مخصوصاً اوقاتی که مخصوص مولای ما حضرت صاحب الزمان علیه السلام است؛ مانند شب و روز نیمه شعبان» (3) و دعا این است:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده ی بخشایشگر

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَخَاتَمِ خَدَاوِنْدَا دَرُودِ فَرَسْتِ بِرِ مُحَمَّدِ سُرُورِ رَسُولَانِ وَآخِرِينَ

ص: 41

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 319؛ بحار الانوار، ج 98، ص 412؛ زاد المعاد، ص 65.

2- ر. ک: غیبت شیخ طوسی، ص 240. این حکایت به واقعه صلوات ضرب اصفهانی نیز مشهور است. ر. ک: صحیفه مهدیه، ص 229.

3- مکیال المکارم مترجم، ج 2، ص 126.

النَّبِيِّنَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الْمُتَّجِبِ فِيهِ غَمْبِرَانِ وَ حِجَّتِ پروردگار عالمیان، که در

الْمِيثَاقِ الْمُصْطَفَى فِي الظَّلَالِ الْمُطَهَّرِ مِنْ كُلِّ آفَهَيْمَانِ بَسْتِنِ اخْتِيَارِ شده است، در (عالم) أشباح و سایه ها، از هر آفتی پاک

الْبَرِيءِ مِنْ كُلِّ عَيْبِ الْمُؤَمَّلِ لِلتَّجَاهِ الْمُتَرَجِّوِ از هر عیب دور می باشد، آن که به او آروزی نجات است

لِلشَّفَاعَةِ الْمُفَوَّضِ إِلَيْهِ دِينَ اللَّهِ اللَّهُمَّ شَرِّفُوْهُ امید شفاعت، که دین خداوند به او واگذار گردیده، خدایا بنیادش را بلند و

بُنْيَانَهُ وَعَظْمَ بُرْهَانَهُ وَأَفْلَحَ حُجَّتَهُ وَأَزْفَعَ دَرَجَتَهُ دَلِيلِش را نیرومند و حجتش را روشن و پیروز گردان، و درجه اش را بلند ساز

وَأَضْيَ نُورَهُ وَبَيَّضَ وَجْهَهُ وَأَعْطَاهُ الْفَضْلَ وَوَنُورِش را درخشنده کن و رویش را سپید گردان و به او فضل و

الْفَضِيلَةَ وَالذَّرَجَةَ وَالْوَسِيلَةَ الرَّفِيعَةَ وَأَبْعَثْهُوْهُ بَلَدِي مرتبه و درجه و رفعت وسیله را عطا فرما، و او را برانگیز

مَقَامًا مَحْمُودًا يَعْبُطُهُ بِهِ الْأَوْلُونَ وَالْآخِرُونَ مقام پسندیده ای که به سبب آن اولین و آخرین بر او غبطه خورند.

وَصَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَوَدُودِ فَرَسْتِ بر علی امیر مؤمنان و وارث رسولان و

قَائِدِ الْعُرِّ الْمُحَجَّالِينَ وَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ وَ حُجَّهَيْشَوَى سفیدرویان، و سید اوصیا و حجت

رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى عَلَى الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ أَمِيرِ بَرْدِغَارِ عَالَمِيَانِ وَدُرُودِ فَرَسْتِ بَرِ حَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ أَمَامِ

الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ مُمُونَانِ وَوَارِثِ رَسُولَانِ وَحِجَّتِ

رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى عَلَى الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ أَمَامِ بَرْدِغَارِ جِهَانِيَانِ وَدُرُودِ فَرَسْتِ بَرِ حَسِينِ بْنِ عَلِيٍّ أَمَامِ

الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رِبْمُومُونَانِ وَوَارِثِ رَسُولَانِ وَحِجَّتِ بَرُورْدِغَارِ

الْعَالَمِينَ وَصَلَّى عَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ أَمَامِ جِهَانِيَانِ وَدُرُودِ فَرَسْتِ بَرِ عَلِيِّ بْنِ الْحَسِينِ أَمَامِ

الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رِبْمُومُونَانِ وَوَارِثِ رَسُولَانِ وَحِجَّتِ بَرُورْدِغَارِ

الْعَالَمِينَ وَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ أَمَامِ عَالَمِيَانِ وَدُرُودِ فَرَسْتِ بَرِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ أَمَامِ

الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ مُمُونَانِ وَوَارِثِ رَسُولَانِ وَحِجَّتِ بَرُورْدِغَارِ عَالَمِيَانِ،

وَصَلَّى عَلَى جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ أَمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَدُرُودِ فَرَسْتِ بَرِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدِ أَمَامِ مُمُونَانِ وَ

وَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلَّى وَارِثِ رَسُولَانِ وَحِجَّتِ بَرُورْدِغَارِ جِهَانِيَانِ وَدُرُودِ فَرَسْتِ

عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ إِمَامِ مُؤْمِنَانِ وَوَارِثِ
الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلِّ رَسُولَانَ وَحِجَّتِ پروردگار عالمیان و درود فرست
عَلَى بْنِ مُوسَى إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ عَلِيَّ بْنِ مُوسَى إِمَامِ مُؤْمِنَانِ وَوَارِثِ رَسُولَانَ
وَ حُجَّةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلِّ عَلِيَّ مُحَمَّدِ بْنِ حِجَّتِ پروردگار عالمیان، و درود فرست بر محمد بن
عَلَى إِمَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ عَلِيَّ إِمَامِ مُؤْمِنَانِ وَوَارِثِ رَسُولَانَ وَحِجَّتِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَصَلِّ عَلِيَّ عَلِيَّ بْنِ مُحَمَّدِ إِمَامِ پروردگار عالمیان، و درود فرست بر علی بن محمد امام
الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ مُؤْمِنَانِ وَوَارِثِ رَسُولَانَ وَحِجَّتِ پروردگار
الْعَالَمِينَ، وَصَلِّ عَلِيَّ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيَّ إِمَامِ الْعَالَمِينَ، و درود فرست بر حسن بن علی امام
الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَحُجَّةِ رَبِّ مُؤْمِنَانِ وَوَارِثِ رَسُولَانَ وَحِجَّتِ پروردگار
الْعَالَمِينَ، وَصَلِّ عَلِيَّ الْخَلْفِ الصَّالِحِ الْهَادِي الْعَالَمِينَ، و درود فرست بر خلف صالح هدایت کننده ی

الْمَهْدِيَّ امَامِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ الْمُرْسَلِينَ وَهُدَايَتِ شَدِيدَةِ امَامِ الْمُؤْمِنَانِ وَوَارِثِ رَسُولَانِ وَ

حُجَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَاهْلِ حِجَّتِهِ وَوَارِثِيهِ عَالَمِيَانِ، بَارِكْ لَهَا دُرُودَ فَرَسْتِ بِرِ مُحَمَّدٍ وَخَانِدَانِشِ

بَيْنِهِ الْأَيْمَةَ الْهَادِيْنَ الْمَهْدِيِّينَ الْعُلَمَاءِ الصَّادِقِينَ امَامَانِ هُدَايَتِ كُنْنِدِهِ يِ هُدَايَتِ شَدِيدَةِ عِلْمَايِ رَاسْتِ كُوِي

الْأَبْرَارِ الْمُتَّقِينَ دَعَائِمِ دِينِكَ وَازْكَانِ تَوْحِيدِكَ وَنِيكَانِ تَقْوَايِشِ، سْتُونِهَا وَپَايَةِهَايِ تَوْحِيدَتِ، وَ

تَرَاجِمِهِ وَحِيكَ وَحُجَّجِكَ عَلَى خَلْقِكَ وَخُلَفَائِكَ بَازْ كُو كُنْنِدِ كَانِ وَحِي تُو، وَحِجَّتِهَايِ تُو بِرِ آفَرِيدِ كَانَتِ، وَجَانِشِينَانِ تُو

فِي اِزْصِيكَ اَلَّذِينَ اخْتَرْتَهُمْ لِنَفْسِكَ وَاصْطَفَيْتَهُمْ مَدْرَ زَمِينَتِ كِهْ اَنَانِ رَا بَرَايِ خُوِيْشِ اِخْتِيَارِ كَرْدِي

عَلَى عِبَادِكَ وَازْتَصَيْتَهُمْ لِدِينِكَ وَخَصَصْتَهُمْ بِرِ بِنْدِ كَانَتِ بِرِ كَزِيدِي، وَبَرَايِ دِينَتِ پَسْنَدِيدِي، وَاِخْتِصَاصِ دَادِي،

بِمَعْرِفَتِكَ وَجَلَّلْتَهُمْ بِكَرَامَتِكَ وَغَشَّيْتَهُمْ بِرِ حَمَتِكَ بِرِ شَاخْتَتِ وَجَامِهِ يِ كِرَامَتِ رَا بِرِ اَنْدَامَشَانِ پُوْشَانْدِي، وَبِهْ رَحْمَتِ خُوْدِ

وَ رَبِّيْتَهُمْ بِنِعْمَتِكَ وَغَدَّيْتَهُمْ بِحِكْمَتِكَ وَ اَلْبَسْتَهُمْ اِيْشَانِ رَا فَرَا كَرْفَتِي، وَبِهْ نِعْمَتِ اَنَانِ رَا پُرُورِشِ وَحِكْمَتِ رَا بِهْ اَنَانِ تَغْذِيَهْ كَرْدِي وَبَرِ اِيْشَانِ

پُوْشَانْدِي

تُورَكَ وَرَفَعْتَهُمْ فِي مَلَكُوتِكَ وَحَفَفْتَهُمْ نُورِ خُوِيْشِ رَا وَدَرِ مَلَكُوتِ اَنَانِ رَا بِاَلَا بِرْدِي

ص: 45

بِمَلَايِكَتِكَ وَشَرَّفْتَهُمْ بِنَبِيِّكَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّوْ بِهِ وَسِيْلَهُ فَرَشْتِكَاْتِ أَنْاَنِ رَا اِحَاطَهُ نَمُوْدِي وَ بِهِ پِيْغَمْبَرْتِ شَرَاْفَتْشَاَنِ بَخْشِيْدِي. خِداوَنِدا دَرُوْدِ
فَرَسْتِ بَر

مُحَمَّدَ وَعَلَيْهِمْ صَلَوَةٌ كَثِيْرَةٌ دَائِمَةٌ طَيِّبَةٌ لَا يُحِيْطُ مُحَمَّدٌ وَ بَرِآءٌ اَوْ دَرُوْدِيْ بَسِيْرٌ دَائِمٌ پَاكِيْزَةٌ اِيْ كِهْ جِزْ

بِهَا اِلَّا اَنْتَ وَ لَا يَسَعُهَا اِلَّا عِلْمُكَ وَ لَا يُحْصِيْهَا ذَاْتٌ تُوْ اَنْ رَا اِحَاطَهُ نَكُنْدُ وَ جِزْ عِلْمِ تُوْ اَنْ رَا دَرِ نِيَاْبِدُ وَ اِحْدِيْ جِزْ تُوْ اَنْ رَا شَمَارَشِ

اِحْدٌ غَيْرِكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ وَ لِيْكَ الْمُحْيِيْنَ نَمَايِدْ. بَارِ اِلْهَا دَرُوْدِ فَرَسْتِ بَرِ وِلِيْتِ كِهْ زَنْدَهْ كَنْنِدَهْ يِ

سُنَّتِكَ الْقَائِمِ بِاَمْرِكَ الدَّاعِي الْيَكِ الدَّلِيْلِ عَلَيْكَ وَ سُنْتِ تُوْ؛ بِيَا خَاَسْتَهْ بِهْ اَمْرِ تُوْ دَعُوْتِ كَنْنِدَهْ بِهْ سُوِيْ تُوْ، دَلَالَتِ كَنْنِدَهْ بَرِ تُوْ وَ

حُجَّتِكَ عَلَيَّ خَلْقِكَ وَ خَلِيْفَتِكَ فِيْ اَرْضِكَ حِجَّتِ تُوْ بَرِ خَلْقَتِ وَ خَلِيْفَهْ اَتِ دَرِ زَمِيْنَتِ وَ

وَ شَاهِدِكَ عَلَيَّ عِبَادِكَ، اللَّهُمَّ اعْزِ نَصْرَهُ وَ مَدِّ فَيْغُوَاَهْتِ بَرِ بَنْدِگَاَنْتِ مِيْ بَاْشُدِ خِداوَنِدا پِيْرُوْزِيْشِ رَا بَرَاْفِرَاْزِ وَ عَمْرَشِ رَا دَرَاْزِ كَنْ،

عُمْرِهِ وَ زَيْنِ الْاَرْضِ بِطُوْلِ بَقَاَيْهِ، اللَّهُمَّ اَكْفِهْهُ زَمِيْنَ بَاْ طُوْلَاْنِيْ شَدْنِ بَقَاِيْ اَوْ زَيْنَتِ بَخْشِ، بَارِ اِلْهَا

بَغْيِ الْحَاْسِدِيْنَ وَ اَعِذْهُ مِنْ شَرِّ الْكَاَيْدِيْنَ وَ اَدْحِرَاْزِ تَجَاوُزِ حَسُوْدَاَنْ اَوْ رَا نَگْهَدَاْر، وَاْزِ شَرِيْرِنَگِ بَاْزَاَنْ اَوْ رَا دَرِ پَنَاهِ خُوِيْشِ مَصُوْنِ گَرْدَاَنْ،

عَنْهُ اِرَاْدَهْ الظَّالِمِيْنَ وَ تُخَلِّصْهُ مِنْ اَيْدِيُوْ خُوَاَسْتَهْ هَاِيْ سَتْمَگَرَاَنْ رَا اِزْ اَوْ دُوْرِ فَرَمَاِيْ وَ اَوْ رَا اِزْ دَسْتِ

الْجَبَّارِينَ، اللَّهُمَّ أَعْطِهِ فِي نَفْسِهِ وَذُرِّيَّتِهِ وَشِعْتِهِ سِرْكَشَانِ رَهَا سَازِ خَدَاوَنَدَا بَهْ اُو دَرِ مَوْرِدِ خَوْدَشِ وَفَرْزَنْدَانَشِ وَشِيعِيَانَشِ

وَرَعِيَّتِهِ وَخَاصَّتِهِ وَعَامَّتِهِ وَوَعْدُوهُ وَوَرَعِيَّتِهِ وَخَاصَانَشِ وَعَوَامَشِ وَدَشْمَنْشِ وَ

جَمِيعِ أَهْلِ الدُّنْيَا مَا تَقَرَّبَهُ عَيْنُهُ وَتَسَدَّرَ بِهِ نَفْسُهُ وَتَمَامِ أَهْلِ دُنْيَا عَطَا فَرْمَايِ آنچِه رَا كِه چَشْمَشِ رَا بَهْ آن رُوشَنِ سَازِي وَدَلَشِ رَا بَهْ آن خَرْسَنْدِ گَرْدَانِي،

بَلِّغَهُ أَفْضَلَ أَمَلِهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ انْكَوْ اُو رَا بَرِ بَرْتَرِيْنِ آرزُوِيْشِ دَرِ دُنْيَا وَآخِرْتِ بَرَسَانِ كِه تُو

عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ جَدِّدْ بِهِ مَا مَحَى مِنْهُ هَرِ چِيْزِ تُوَانِيِي، بَارِ اَلْهَا بَهْ اُو آنچِه اَزِ دِيْنْتِ مَحُوْشِدِه تَجْدِيْدِ گَرْدَانِ،

دِيْنِكَ وَاحْيِ بِهِ مَا بَدَّلَ مِنْ كِتَابِكَ وَاطْهَرِ بِهِ مَاوْ آنچِه اَزِ كِتَابْتِ عَوْضِ شِدِه بَهْ اُو زَنْدِه كَنْ وَآنچِه

عُيِّرَ مِنْ حُكْمِكَ حَتَّى يَعُودَ دِيْنِكَ بِهِ وَعَلَى يَدَيْهَا زِ احْكَامْتِ تَغْيِيْرِ يَافْتِه بَهْ اُو آشْكَارِ سَازِ، تَا اِيْنِ كِه دِيْنِ تُو بَهْ اُو وَبَرِ دَسْتِ مَا بَازِ آيْدِ،

عَضْبًا جَدِيْدًا خَالِصًا مُخْلِصًا لَا شَكَّ فِيهِ وَلَا شُبُهَهْدِرِ حَالِي كِه تَازِه وَشَادَابِ وَنُو وَخَالِصِ وَبِيْ پِيْرَايِه كِه شَكِيْ دَرِ آن نَبَاشْدِ، وَشَبُهَهْ اِيْ بَهْ آن رَا هِ نِيَابْدِ

مَعَهُ وَلَا باطِلَ عِنْدَهُ وَلَا بِدْعَةَ لَدَيْهِ، اللَّهُمَّ نَوِّرْ بَاطِلِي كِنَارَشِ نَمَانْدِ وَبَدْعَتِيْ دَرِ پِيْشْگَاحَشِ يَافْتِ نَشُوْدِ، بَارِ خَدَايَا بَهْ نُوْرِ

بُنُوْرِهِ كُلِّ ظُلْمَةٍ وَهُدِّ بَرُكْنِهِ كُلِّ بِدْعَةٍ وَاهْدِمَاوْ هَرِ تَارِيْكِيِي رَا رُوشَنِ سَازِ وَبَهْ پَايِه يِ اَمْرِ اُو هَرِ بَدْعَتِيْ رَا اَزِ جَايِ بَرَكْنِ.

بِعِزَّتِهِ كُلِّ صَلَاةٍ وَ أَفْصِمَ بِهِ كُلَّ جَبَّارٍ وَ أَحْمَدُوْهُ بِهٖ عِزِّ اوْ هِرْ گمراهی را منهدم گردان و هر سرکش را در هم شکن و

بِسَيِّئِهِ كُلِّ نَارٍ وَ اهْلِكَ بِعَدْلِهِ كُلَّ جَبَّارٍ وَ اجْرِبهٔ شمشیر او هر آتشی را خاموش ساز، و هر سرکش را به عدالت او هلاک گردان

حُكْمَهُ عَلٰی كُلِّ حُكْمٍ وَ اِذْلُ لِسُلْطَانِهِ كُلَّ سُلْطَانٍ، و حکمش را بر هر فرمانی برتری ده، و هر سلطه ای را برای حکومتش خوار فرمای.

اللّٰهُمَّ اِذْلُ كُلَّ مَنْ نَاوَاهُ وَ اهْلِكَ كُلَّ مَنْ عَادَاهُ وَ بار خدایا هر آنکه با او ستیزه کند ذلیل کن و هر آن که با او دشمنی ورزد هلاک گردان، و

امْکُرْ بِمَنْ كَادَهُ وَ اسْتَأْصِلْ مَنْ جَحَدَ حَقَّهُ وَ به هر که با او نیرنگ بازد مکر کن، و هر که حقش را انکار نماید

اسْتَهَانَ بِأَمْرِهِ وَ سَعَى فِي إِطْفَاءِ نُورِهِ وَ ارَادُوا امْرش را سبک شمارد و در پی خاموش کردن نورش تلاش کند و بخواهد

إِحْمَادَ ذِكْرِهِ، اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ الْمُصْطَفٰى وَ یادش را فرو نشانند از ریشه برکن، خدایا دورد فرست بر محمد مصطفی و

عَلٰی الْمَرْتَضٰى وَ فاطمهٔ الزَّهْرٰاءِ وَ الْحَسَنِ الرِّضَاعِیِّ مَرْتَضٰى وَ فاطمه ی زهرا و حسن (راضی به قضای تو)

وَ الْحُسَيْنِ الْمُصْطَفٰى وَ جَمِیعِ الْأَوْصِیاءِ مَصَابِیحِوْ حَسین مصفی (برگزیده شده) و تمام اوصیاء (جانشینان پیامبر) چراغهای

الدُّجٰى وَ اَعْلَامِ الْهُدٰى وَ مَنَارِ التَّقٰى وَ العُرُوْهِرْ وشنگر تاریکی و نشانه های هدایت و دلایل تقوا، و گیره ی

الْوُثْقَىٰ وَالْحَبْلَ الْمَتِينِ وَالصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ مُحْكَمٌ وَرَيْسَمَانٌ قَوِيٌّ وَرَاهٌ رَاسِتٌ

وَصَلِّ عَلَىٰ وَلِيِّكَ وَوَلَاةِ عَهْدِهِ وَالْأَيْمَةِ مِنْهُ دَرُودِ فَرَسْتِ بَرِ وُلِيِّ خُودَتِ وَ مَتَصِدِّيَانِ عَهْدَتِ وَ اِمَامَانِ اَز

وُلْدِهِ وَ مَدِّ فِي اَعْمَارِهِمْ وَ زِدْ فِي اَجَالِهِمْ وَ فَرَزَنْدَانِش وَ عَمْرَهَائِشَانِ رَا طَوْلَانِي گَرْدَانِ، وَ بَرِ اَجَلَهَائِشَانِ بِيْفَزَائِي وَ

بَلِّغُهُمْ اَقْصَىٰ اَمَالِهِمْ دِيْنًا وَ دُنْيَاً وَ اٰخِرَةً اَنْتَكَ عَلِيَّانَانِ رَا بَه اٰخِرِيْنَ مَرْحَلَهٗ ي اَرْزُوِيْشَانِ دَرِ دُنْيَا وَ اٰخِرَتِ بَرِسَانِ كِه بَه رَاسْتِي تُو

كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ».

بر هر چیز توانایی.

7. صلوات شعبانیه

از امام چهارم حضرت سجاد علیه السلام نقل شده است که هر روز از ماه شعبان، وقت زوال و شب نیمه، آن را می خوانند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، شَجَرَةَ النَّبِيِّهِ خَدَايَا دَرُودِ فَرَسْتِ بَرِ مُحَمَّدٍ وَ اَلِشِ كِه دَرِخْتِ نَبُوْتِنْدِ وَ

وَ مَوْضِعِ الرِّسَالَةِ وَ مُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ، وَ مَعْدِنِ مَحَلِ رِسَالَتِ وَ جَايْگَاهِ رِفْتِ وَ اَمَدِ فَرِشْتِگَانِ وَ مَعْدِنِ

ص: 49

الْعِلْمِ، وَ أَهْلِ بَيْتِ الْوَحْيِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَلِمَ وَ حَكَمَتِ وَ خَانِدَانِ وَحَىٰ اِنْدَخْدَايَا دَرُودِ فَرَسْتِ بَرِ مُحَمَّدِ وَ

وَ آلِ مُحَمَّدٍ، الْفُلْكِ الْجَارِيَةِ فِي الْبَحْرِ الْغَامِرِ هَالِكِ كَمَا أَنَّ كَشْتِي دَرِيَايِ مَعْرِفْتَنْدِ وَ رَوَانِ دَرِ اعْمَاقِ آنِ دَرِيَا

يَأْمَنْ مَنْ رَكِبَهَا، وَ يَغْرُقُ مَنْ تَرَكَهَا، الْمُنْتَقِدِ مَهْرِ كَسِ بَرِ آنِ كَشْتِي دَرِ آيْدِ اَزِ غَرَقِ اَيْمَنِ اسْتِ وَ هَرِ كَسِ دَرِ نِيَايْدِ بَهِ دَرِيَايِ هِلَاكْتِ غَرَقِ خَوَاهِدِ
شَدِ هَرِ كَسِ بَرِ آنَهَا تَقَدَّمَ جَوِيْدِ

لَهُمْ مَارِقٌ، وَ الْمَتَأَخِّرُ عَنْهُمْ زَاهِقٌ، وَ اللَّازِمُ لَهُمَا زَيْنُ دِيْنِ خَارِجِ شُوْدِ وَ هَرِ كَسِ اَزِ آنَانِ عَقَبِ مَانْدِ تَلَاشِ اَوْ بَاطِلِ وَ نَابُوْدِ گَرْدِدِ وَ هَرِ كَسِ هَمْرَاهِ
آنَانِ بَاشْدِ

لَا حِقُّ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، الْكَهْفِ مَلْحَقِ بَهِ آنَهَا خَوَاهِدِ شَدِ خْدَايَا دَرُودِ فَرَسْتِ بَرِ مُحَمَّدِ وَ آلَشِ كِهِ حِصَارِ مَحْكَمِ اَمْتَنْدِ

الْحَصِيْنِ، وَ غِيَاثِ الْمُضْطَرِّ الْمُسْتَكِيْنِ، وَ مَلْجَأِ وَ فَرِيَادِ رَسِ بِيْچَارِ گَانِ وَ دَرْمَانْدِ گَانِ وَ پِنَاهِ گَرِيْخْتِ گَانِ

الْهَارِبِيْنَ، وَ عِصْمَةِ الْمُعْتَصِمِيْنَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّوْ نِگَهْبَانِ عِصْمَتِ طَلْبَانِ اَنْدِ، خْدَايَا دَرُودِ فَرَسْتِ بَرِ

مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَاةً كَثِيْرَةً تَكُوْنُ لَهُمْ رِضًا، مُحَمَّدِ وَ آلَشِ دَرُودِ بَسِيْرًا كِهِ آنِ دَرُودِ مُوجِبِ خَشْنُوْدِيْ آنَهَا بَاشْدِ وَ

وَ لِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ، اِدَاءً وَ قِضَاءً بِحَوْلَادَايِ حَقِّ آنَهَا بَرِ مَا شُوْدِ بَهِ حَوْلِ وَ

مِنْكَ وَ قُوَّةً، يَا رَبَّ الْعَالَمِيْنَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّقُوْهِ يِ تَوَايِ خْدَايِ عَالَمِيَايِ خْدَايَا دَرُودِ فَرَسْتِ بَرِ

أَيَّامِهِ، بُخُوعاً لَكَ فِي أَكْرَامِهِ وَاعْظَامِهِ، الِي مَحَلِّرُوزْهَآيِ اَيْنِ مَآهِ دَآشْتِ وَ بَرَايِ فِرُوتَنِي بَهْ دَرگَآهِ تُو اَيْنِ مَآهِ رَا تَا بَهْ آخِرِ مَحْتَرَمِ وَ

حِمَامِهِ اللّٰهُمَّ فَآعِنَا عَلَيِ الْاَسْتِنَانِ بِسُنَّتِهِ فِيهِ، وَگَرَامِي مِي دَآشْتِ اِي خُدَا پَسِ تُو مَا رَا هَمِ بَرِ پِيروِي سَنَتَشِ يَارِي فَرْمَا وَ

نَيْلِ الشَّفَاعَةِ لَدَيْهِ، اللّٰهُمَّ وَاجْعَلْهُ لِي شَفِيعاً بَهْ شَفَاعَتَشِ نَآئِلِ گَرْدَانِ خُدَايَا حَضْرَتَشِ رَا بَرَايِ مَنِ شَفِيعِ

مُشَفَّعاً، وَ طَرِيقاً اِلَيْكَ مَهْيِعاً، وَ اجْعَلْنِي لَهُ مُتَّبِعاً، مَقْبُولِ الشَّفَاعَةِ قَرَارِدَهْ وَ طَرِيقِ مَسْتَقِيمِ هَمْوَارِبَهْ سُوِيِ خُودگَرْدَانِ وَ مَرَا پِيروِ آنِ بَزَرْگُوَارِ سَآزِ

حَتَّى الْفَآكِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ عَنِّي رَاضِياً، وَ عَنِ ذُنُوبِنَا رُوزِيِ كِهْ تُو رَا مَلَآقَاتِ مِي كَنَمِ كِهْ رُوزِ قِيَامَتِ اَسْتِ دَرِ آنِ رُوزِ اَزِ مَنِ خَشْنُودِ بَآشِيِ وَ اَزِ
گَنَاهَانِمِ

غَاضِياً، قَدْ اَوْجَبْتِ لِي مِنْكَ الرَّحْمَةَ وَچَشْمِ پُوشِيِ دَرِ حَالِيِ كِهْ لَطْفِ وَ رَحْمَتِ رَا بَرِ مَنِ حَتْمِ فَرْمُودَهْ وَ

الرِّضْوَانَ، وَ اَنْزَلْتَنِي دَارَ الْقَرَارِ، وَ مَحَلَّ الْاُخْيَارِ مَرَا دَرِ جَايگَآهِ هَمِيشگِيِ كِهْ مَحَلِ خُوبَانِ اَسْتِ مَنزَلِ دَهْ.

البته جمعی از علمای اعلام نقل فرموده اند که میان نماز مغرب و عشاء شب نیمه شعبان خواندن 21 مرتبه دعای «اللّٰهُمَّ اَنْتَ عَلِيْمٌ حَلِيْمٌ
ذُو اَنَاهٍ وَ لَا طَآقَهَ لَنَا بِحُكْمِكَ. يَا اللّٰهُ يَا اللّٰهُ يَا اللّٰهُ، الْاَمَانُ الْاَمَانُ الْاَمَانُ مِنْ الطَّآعُوْنِ وَ الْوَبَاِ وَ مَوْتِ الْفُجَاْهِ وَ سُوءِ الْقَضَاِ وَ شَمَاتَةِ الْاَعْدَاِ
رَبَّنَا اَكْشِفْ عَنَّا

الْعَذَابَ اَنَا مُوقِنُونَ» موجب طول عمر و صحّت و عافیت از قضایا و بلاهای سخت تا سال دیگر می شود. (1)

برخی از علما روایت فرموده اند که خواندن دعای «یا دائمَ الْفَضْلِ عَلَی الْبَرِیَّةِ، یا بَاسِطَ الْیَدَیْنِ بِالْعَطِیَّةِ یا صَاحِبَ الْمَوَاهِبِ السَّنِیَّةِ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ خَیْرَ الْوَرَى سَجِیَّهٍ وَ اغْفِرْ لَنَا یا ذَا الْعُلَى فی هَذِهِ الْعَشِیَّةِ» در غیر شب جمعه در هر شب عید شریف دیگر نیز مؤکد است. (2)

این دعا یکی از اعمالی است که درباره ی فضیلت آن آمده است: خداوند به ملائکه می فرماید: «اگر او را نیامرزم خدای او نیستم»؛ یعنی چنان که خدایی من بدون شک ثابت و برحق است، آمرزش گناهان او هم ثابت و برحق است. (3)

عمل سوم. نمازهای شب میلاد

اشاره

در چنین شبی که ملائکه در آسمان به عبادت

ص: 53

1- فوز اکبر، ص 201.

2- مصباح کفعمی، فصل 46، ص 647.

3- فوز اکبر، ص 202.

پروردگار متعال مشغول اند، ما نیز باید قدر لحظات این شب فرخنده را بدانیم و لحظه ای در زمره غافلان به سر نبرده، همواره آیین شب زنده داری را عمل کنیم. یکی از اعمال بسیار سازنده و نافع در این شب، خواندن نمازهای وارده است. مولود این شب، حضرت ولی عصر علیه السلام در مورد نماز می فرماید: «فَمَا ازْغَمَ انْفَ الشَّيْطَانِ شَيْءٌ اَفْضَلَ مِنَ الصَّلَاةِ فَصَلِّ لَهَا وَ ازْغَمِ انْفَ الشَّيْطَانِ»⁽¹⁾؛ «هیچ چیز به مانند نماز، بینی شیطان را به خاک نمی ساید، پس نماز بگزار و بینی ابلیس را به خاک بمال».

اما نمازهای شب مبارک نیمه شعبان عبارت است از:

1. چهار رکعت بین مغرب و عشاء

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید: «کسی که در شب پانزدهم شعبان میان مغرب و عشاء چهار رکعت نماز بخواند - که در هر رکعتی سوره «حمد» را یک مرتبه و سوره «توحید» را ده بار بخواند و پس از تمام شدن نماز ده بار بگوید:

ص: 54

1- احتجاج، ج 2، ص 479؛ بحار الانوار، ج 53، ص 182؛ کمال الدین، ج 2، ص 520.

«یا رب اغفر لنا» و ده بار بگوید: «یا رب ارحمنا» و ده بار بگوید: «یا رَبُّ تُبَّ عَلَيْنَا» و 21 بار سوره «توحید» را بخواند، سپس ده بار بگوید: «سُبْحَانَ الَّذِي يُحْيِي الْمَوْتَى وَيُمِيتُ الْأَحْيَاءَ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» - خداوند متعال دعایش را مستجاب و حاجاتش را در دنیا و آخرت برآورده، و نامه عملش را در قیامت به دست راستش داده و تا سال آینده در پناه و حفظ و نگهداری خداوند متعال است. (1)

2. دو رکعت بعد از نماز عشاء

ابو یحیی از امام جعفر صادق علیه السلام می پرسد: برترین دعاها [در این شب] چیست؟ آن حضرت می فرماید: «پس از نماز عشاء، دو رکعت نماز بخوان که در رکعت اول سوره «حمد» و سوره «جحد» - که همان «قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ» (2) است - می خوانی و در رکعت دوم سوره

ص: 55

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 313؛ مصباح کفعمی، ص 504؛ بحار الانوار، ج 98، ص 408؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 102.

2- سوره 109 - آیه 1

اسْتِغْفَالَتُهُ فَاقْلَبْتُهُ، وَ تَجَاوَزْتَ عَن سَالِفِ حَطِيئَتِي، توبه و بازگشت او را و توبه اش پذیرفتی و از خطاهای گذشته و
وَ عَظِيمِ جَرِيرَتِهِ، فَقَدْ اسْتَجَرْتُ بِكَ مِنْ ذُنُوبِي، و گناهان بزرگ او درگذشتی زیرا من از گناهانم به تو پناه آورده و در
لَجَأْتُ إِلَيْكَ فِي سِتْرِ عُيُوبِي، اللَّهُمَّ فَجِدْ عَلَيْنِهَا سَخْتًا عَيْبًا هَيِّمًا بِه درگاه تو ملتجی شده ام ای خدا پس توبه
بِكَرَمِكَ وَ فَضْلِكَ، وَ احْطُطْ خَطَايَايَ بِحِلْمِكَ وَ فَضْلِكَ وَ كَرَمِكَ بِرِمْزِ جُودٍ وَ احْسَانِ فَرْمَا وَ بِه حِلْمٍ وَ عَفْوٍ گناهانم را بریز
عَفْوِكَ، وَ تَعَمَّدَنِي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ بِسَابِغِ كَرَامَتِكَ، و مرا در این شب به کرامت کامل خود درپوش و مرا در این شب
وَ اجْعَلْنِي فِيهَا مِنْ أَوْلِيَائِكَ الَّذِينَ اجْتَبَيْتَهُمْ لِأَوْلِيَاءِ خُودِكَ قَرَارِ دِهَ أَنَانِ كِهَ بَرَايَ طَاعَتِكَ بَرَكَزِيدِي وَ بِه كَار
لِطَاعَتِكَ، وَ اخْتَرْتَهُمْ لِعِبَادَتِكَ، وَ جَعَلْتَهُمْ مَعْبَادَتِكَ اخْتَابَ فَرْمُودِي وَ از خَاصَّانِ وَ خَالِصَانِ خُودِكَ قَرَارِ دَادِي
خَالِصَتِكَ وَ صِفْوَتِكَ، اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِمَّنْ سَعَدَايَ خُودَا مَرَا از أَنَانِ قَرَارِ دِهَ كِهَ از كُوشِشِ خُودِ بِه سَعَادَتِ رَسِيدِنْدِ
جَدُّهُ، وَ تَوَفَّرَ مِنَ الْخَيْرَاتِ حَظُّهُ، وَ اجْعَلْنِي مِمَّنْوَ از خَيْرَاتِ وَ خُوبِي هَابِهَرِهِي وَ اَفَرِ يَافَتِنْدِ وَ از أَنَانِ كِهَ دَر زَنَدِگَانِي بَا وَجُودِ
سَلِيمِ فَنَعِمٍ، وَ فَازَ فَعَنِمٍ، وَ اكْفِنِي شَرًّا مَا اسَلَفْتُ، وَ سَلَامَتِ مَتَنَعَمِ گَرْدِيدِ وَ بَا پِيرُوزِي بَهَرِه مَنَدِ شَدِ وَ اِي خُودَا شَرِّ اَعْمَالِ گَزِشْتِه اَم رَا از مَن
كفایت

اعصمنی من الإزدیاد فی معصیتک، وحبیب الیفرما در آینده از آن که بر عصیانها نم بیفزایم مرا حفظ کن و طاعتک، و ما یقریبی منک، ویزلفنی عندکطاعت و عبادت را که موجب تقرب به حضرت توست محبوب من گردان سیدی، الیک یلجأ الهارب، و منک یلتمسای سید من گریختگان به سوی تو می آیند و طالبان به درگاه تو التماس و الطالب، و علی کرمک یعول المستقیل الثائب، درخواست می کنند و آنان که از گناه بازگشته و تائب گردند اعتمادشان بر کرم توست ادبت عبادک بالکرم، و انت اکرم الأکرمین، تو به بندگانت دستور کرامت و بزرگواری دادی و خود بزرگوارترین عالمی و امرت بالعفو عبادک، و انت العفور الرحیم، و به آنها امر به عفو و بخشش از یکدیگر کردی و تو خود بخشنده و مهربانی اللهم فلا تحرمنی ما رجوت من کرمک، و لای خدا مرا از امیدی که به کرمت دارم مأیوس مکن و تؤیسنی من سابع نعمک، و لا تخینبناز نعمت کاملت ناامید مگردان و من جزیل قسمک فی هذه اللیله لأهل طاعتک، واز قسمت های بزرگت در این شب محروم مساز و مرا از اجعلنی فی جنه من شرار بریتک، رب ان لم اکنمخلوقات شریرت در حفظ خود بدارای خدا اگر من بر آنچه

مِنْ أَهْلِ ذَلِكَ، فَأَنْتَ أَهْلُ الْكَرَمِ وَالْعَفْوِ مَسْئَلَتِ كَرَمِ قَابِلِ نِيسْتَمِ تَوَاهِلِ كَرَمِ وَبِخَشِشِ
 وَالْمَغْفِرَةِ، وَجُدْ عَلَيَّ بِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ، لَا بِمَاوِ آمِرْزِشِي بِرِ مِنْ بَهْ أَنْجِهْ سِزَاوَارِ مَقَامِ تَوْسْتِ كَرَمِ فَرْمَا نِهْ أَنْجِهْ
 اسْتَحِقُّهُ، فَقَدْ حَسُنَ ظَنِّي بِكَ، وَتَحَقَّقْ رَجَائِي اسْتِحْقَاقِ مِنْ اسْتِ چُونِ بَهْ تُو حَسَنِ ظَنِّ وَ اَمِيدواری دارم بَهْ اَمِيدَمِ نَائِلِ گِرْدَانِ
 لَكَ، وَعَلَقْتُ نَفْسِي بِكَرَمِكَ، فَأَنْتَ أَرْحَمُو جَانِمِ بَهْ كَرَمْتِ بَسْتِهْ اسْتِ وَ تُو مَهْرِبَانِ تَرِينِ
 الرَّاحِمِينَ، وَ أَكْرَمُ الْأَكْرَمِينَ، اللَّهُمَّ وَ اِخْصُصْنِي مَهْرِبَانَانِ وَ بَزْرگوار تَرِينِ بَزْرگوارانِ عَالَمِي اَلِهَا مَرَا از كَرَمْتِ بَهْ
 مِنْ كَرَمِكَ بِجَزِيلِ قِسْمِكَ، وَ اَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ قِسْمَتِ هَايِ بَزْرگِ مَخْصُوصِ گِرْدَانِ وَ مِنْ بَهْ عَفْوِ تُو از عَقَابْتِ پَنَاهِ مِي بِرَمِ
 عَفْوِيَّتِكَ، وَ اغْفِرْ لِي الذَّنْبَ الَّذِي يَحْبِسُ عَلَيَّ خِدَايَا آنِ گِنا هَانِمِ رَا كِهْ خَلْقِ رَا از مِنْ مَحْبُوسِ وَ رِزْقِ رَا بِرِ مِنْ تَنگِ مِي سَازْدِ بِيخَشِ
 الْخُلُقِ وَ يُضَيِّقُ عَلَيَّ الرِّزْقَ، حَتَّى أَقُومَ بِصَالِحَاتِهِ بِهْ مِصَالِحِ خَشْنُودِي تُو بِرِدَازَمِ وَ بَهْ
 رِضَاكَ، وَ اَنْعَمَ بِجَزِيلِ عَطَائِكَ وَ اَسْعَدَ بِسَابِغِ عَطَايِ بَزْرگْتِ اَنْعَامِ بِيخَشِ وَ بَهْ نِعْمْتِ هَايِ كَامِلْتِ نِيكَ بِخْتَمِ سَازِ
 نِعْمَاتِكَ، فَقَدْ لُدْتُ بِحَرَمِكَ، وَ تَعَرَّضْتُ لِكَرَمِكَ، كِهْ مِنْ بَهْ حَرِيمِ قَدَسِ تُو پَنَاهِ آوَرْدِهْ وَ خُودِ رَا دَرِ مَعْرُضِ كَرَمْتِ دَرِ آوَرْدِهْ اَمِ

وَاسْتَعَدْتُ بِعَفْوِكَ مِنْ عِقَابِكَ، وَبِحِلْمِكَ مِنْو به عفوت از انتقامت و به حلمت از

عَضْدِيكَ، فَجُدْ بِمَا سَأَلْتُكَ، وَانِلْ مَا التَّمَسْتُ مِنْكَ، غَضِبْتَ پناه جسته ام پس مرا آنچه درخواست کرده ام عطا فرما و به آنچه التماس نموده ام نائل ساز از تو

أَسْأَلُكَ بِكَ لَا بِشَيْءٍ هُوَ أَكْبَرُ مِنْكَ».

سؤال می کنم به حق تو که از تو بزرگ ترین نیست.

سپس به سجده رفته و بیست بار «یا رَبِّ يَا اللَّهُ»، هفت بار «لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»، ده بار «ماشاء الله» و ده بار «لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ» بگو. آن گاه به پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت آن حضرت صلوات فرستاده و از خداوند - تبارک و تعالی - حاجتت را بخواه. قسم به خدا! اگر به عدد قطرات باران، حاجت بخواهی، خداوند عز و جلّ به کرم و فضلش آن را عنایت می کند» (1).

محمد علی طرازی دو روایت دیگر در مورد سجده بعد از این نماز آورده که عبارت است از: 0.

ص: 60

1- مصباح المتهجد، ص 831؛ مصباح الزائر، ص 313؛ امالی شیخ طوسی، ج 1، ص 302؛ مصباح کفعمی، ص 541؛ اقبال، ج 3، ص 314؛ مزار ابن مشهدی، ص 405؛ بحار، ج 98، ص 408؛ وسائل، ج 8، ص 106؛ زاد المعاد، ص 66؛ مفاتیح الجنان اعمال نیمه شعبان؛ فوز اکبر، ص 200.

الف) آن گاه به سجده می روی و بیست بار «یا رَبِّ» هفت بار «یا رَبِّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ»، هفت بار «لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ الاَّ بِاللَّهِ»، ده بار «ماشاءَ اللّٰه»، ده بار «لا قُوَّةَ الاَّ بِاللّٰه» می گویی. سپس به رسول خدا و آلش علیهم السلام آن طور که در نظرت آمد، صلوات می فرستی و بعد از این نماز و قبل از نماز شب، چهار رکعت نماز با هزار بار سوره توحید می خوانی. (1)

ب) امام صادق علیه السلام بعد از خواندن این نماز و دعا، به سجده رفته و در سجده بیست بار «یا رَبِّ»، هفت بار «یا اللّٰه»، هفت بار «یا رَبَّ مُحَمَّدٍ» و ده بار «لا حَوْلَ وَ لا قُوَّةَ الاَّ بِاللّٰه» گفتند. (2)

3. نماز چهار رکعتی

ابو یحییٰ صنعانی و سی نفر از افراد مورد اطمینان نقل کرده اند که امام باقر و امام صادق علیهما السلام فرمودند: «هرگاه شب نیمه شعبان شد چهار رکعت نماز بخوان که در هر

ص: 61

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 317؛ بحار الانوار، ج 98، ص 411.

2- اقبال الاعمال، ج 3، ص 317.

رکعت آن یک مرتبه سوره «حمد» و صد مرتبه سوره «توحید» قرائت شود، و پس از نماز بگو:

«اللَّهُمَّ الْيَكْفَقِيرُ، وَ مِنْ عَذَابِكَ خَائِفٌ خَدَايَا مِنْ بِيهِ تُوْحَتَا جَمِّ وَ از عذابت ترسان و پناهنده ات هستم

مُسْتَجِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا تُبَدِّلْ اسْمِي وَ لَا تُغَيِّرْ جِسْمِي، خدایا عوض مکن نامم را و دگرگون مساز تنم را

وَ لَا تُجْهِدْ بِلَائِي، وَ لَا تُشْمِتْ بِي اَعْدَائِي، اَعُوذُ بِسَخْتِ مَكْنِ بِلَائِمِ رَا وَ شَادِ مَكْنِ بِه مِنْ دَشْمَنِمِ رَا وَ پِنَاهِ مِي بِرَمِ

بِعَفْوِكَ مِنْ عِقَابِكَ، وَ اَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ عَذَابِكَ، به عفو از عقابت و پناه می برم به رحمت از عذابت و

وَ اَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَ اَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، پناه می برم به رضای تو از خشم و پناه می برم به تواز تو

جَلَّ ثَنَاؤُكَ، اَنْتَ كَمَا اُثْنَيْتَ عَلَي نَفْسِكَ، وَ اَلَا اَسْتَ سَتَايَشْتِ تُو هَمِچْنَانِي كِه خُوْد رَا سْتُوْدِي وَ

فَوْقَ مَا يُقُولُ الْقَائِلُونَ». (1)

برتر از آنچه گویند گویندگان. 8.

ص: 62

1- . مصباح المتهجد، ص 830؛ مصباح الزائر، ص 312؛ بحار الانوار، ج 98، ص 409؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 107؛ مفاتیح الجنان؛ زاد المعاد، ص 64؛ صحیفه مهدیه، ص 149. همین روایت از ابی محمد هارون بن موسی تلعهکبری نیز نقل شده است. ر. ک: اقبال الاعمال، ج 3، ص 314؛ مصباح کفعمی، ص 541؛ مزار ابن مشهدی، ص 404؛ کافی، ج 3، ص 469، ح 7؛ تهذیب، ج 3، ص 185، ح 419؛ بحار الانوار، ج 98، ص 408.

4. نماز چهار رکعتی دیگر

طبق روایتی دیگر، چهار رکعت نماز به دو سلام بخوان که در هر رکعت بعد از حمد، پنجاه مرتبه یا دویست و پنجاه مرتبه سوره توحید خوانده شود، و بعد از نماز این دعا را بخوان:

«اللَّهُمَّ إِنِّي إِلَيْكَ فَقِيرٌ وَمِنْ عَذَابِكَ خَائِفٌ وَبِكَ خَدَاوُنَا بِه سَوِي تُو نِيَا مَنَدَم وَا ز عَذَابَت تَرَسَان و بِه تُو

مُسْتَجِيرٌ رَبِّ لَا تُبَدِّلْ اسْمِي رَبِّ لَا تُعَيِّرْ جِسْمِي بِنَاهِنْدَه. پروردگارا نامم تبدیل مکن، پروردگارا جسمم را تغییر مده،

و لَا تُجْهِدْ بَلَانِي و لَا تُشْمِتْ بِي اَعْدَائِي اللَّهُمَّ وَا بِلَايِم رَا سَخْت مَكْن، و مَرَا بِه وَسِيلَه دَشْمَنَانِم سِرْزَنْش مَكْن. خداوندا

اِنِّي اَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَا اَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْبِه عَفْوَتِ اَز شَكْنِجَه اَت پناه مِي بَرَم و بِه خَشْنُودِي اَت اَز

سَخَطِكَ، وَا اَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ عَذَابِكَ وَا اَعُوذُ بِكَخَشْمَتِ پناه مِي بَرَم و بِه رَحْمَتِ اَز عَذَابَتِ پناه مِي بَرَم و بِه تَوَا ز تُو پناه مِي بَرَم

مِنْكَ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ جَلَّ ثَنَاؤُكَ لَا اُحْصِي مَدْحَتَكَ مَعْبُودِي بِه جَز تُو نِيَسْت، ثَنَايَتِ بَزْرَگ اَسْت، مَدْح و ثَنَا بِر تُو رَا نَمِي تُوَانِم بِشْمَارِم،

و لَا الثَّنَاءُ عَلَيْكَ، اَنْتَ كَمَا اَثْنَيْتَ عَلَي نَفْسِكَ و تُو هَمَانْطُورِي كِه بِر خُودَتِ ثَنَا كَفْتِي و

فَوْقَ مَا يَقُولُ الْقَائِلُونَ، أَنْ تُصَلِّيَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَبِالْأَتْرَازِ أَنْجَبَهُ كَمَا كَوْنُ الْغَائِبِينَ بِمُحَمَّدٍ وَآلِهِ دَرُودِ رِسَالَةٍ وَ

آلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بِي كَذَا وَكَذَا» (1).

و برایم این را انجام ده...

و به جای «و افعَل بِي كَذَا وَ كَذَا» حاجات خود را ذکر کن.

5. نماز ده رکعتی

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید: در چنین شبی جبرئیل علیه السلام بر من نازل شد و گفت: ای محمد! امت را امر کن که در شب نیمه شعبان ده رکعت نماز بخوانند که در هر رکعت سوره «حمد» یک مرتبه و سوره «توحید» ده مرتبه و پیامبر بعد از این نماز در سجده این دعا را می خواند: «اللَّهُمَّ لَكَ سَجْدَ سَوَادِي وَ خِيَالِي وَ بِيَاضِي يَا عَظِيمُ كُلِّ عَظِيمٍ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي الْعَظِيمَةَ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُهُ غَيْرُكَ».

ص: 64

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 318؛ مزار ابن مشهدی، ص 769؛ مصباح المتهجد، ص 837 فقط 250 مرتبه توحید را ذکر نموده؛ کافی، ج 3، ص 469؛ تهذیب، ج 3، ص 185؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 102، ح 2؛ بحار الانوار، ج 98، ص 412.

رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرماید: «هر کس این نماز را بخواند، خداوند - تبارک و تعالی - دویست و هفتاد هزار گناه از نامه عملش پاک و به جای آن حسنه و خوبی می نویسد. همچنین از نامه اعمال پدر و مادرش هفتاد هزار گناه محو می کند».⁽¹⁾

6. صد رکعت نماز

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله می فرماید:

شب نیمه شعبان در خواب بودم که جبرئیل بر من نازل شد و گفت: ای محمد! آیا در این شب به خواب می روی؟ گفت: چه شبی است؟ گفت: شب نیمه شعبان است. پس مرا از خواب بیدار نمود و به بقیع برد و گفت: «... ای محمد! کسی که در این شب، صد رکعت نماز بخواند - که در هر رکعت سوره «حمد» یک مرتبه و سوره «توحید» ده مرتبه و پس از نماز ده بار «آیه الکرسی» و ده مرتبه سوره «حمد» را بخواند و صد بار «سبحان الله» بگوید - خداوند صد گناه کبیره

ص: 65

1- مصباح المتهجد، ص 839؛ زاد المعاد، ص 69. البته روایتی دیگر در این زمینه آمده است که در باب سجده آن را ذکر می نمایم.

او را آمرزیده و برای هر سوره و تسبیحی، یک کاخ در بهشت به او عنایت می کند و شفاعت او را برای صد نفر از خانواده اش پذیرفته، در ثواب شهیدان شریک می نماید و به او آنچه را که به روزه داران این ماه و عبادت کنندگان این شب می دهد، عطا می کند بدون آن که از پاداش ایشان چیزی بکاهد...»(1).

در روایت دیگری - که سی نفر از اصحاب پیامبر صلی الله علیه و آله آن را نقل نموده اند - درباره فضائل این نماز آمده است: «کسی که این نماز را در این شب بخواند، خداوند هفتاد مرتبه به او نظر می کند و با هر نگاهی هفتاد حاجت را - که کمترین آن آمرزش و مغفرت باشد - برآورده می فرماید و اگر بدبخت و شقی باشد و سعادت و خوشبختی را طلب کند، خداوند او را خوشبخت و سعید می سازد که: «خداوند آنچه را که بخواهد بر می دارد و نگه می دارد و در نزد او مادر کتاب است»(2). و اگر پدر و مادرش از اهل جهنم باشند و برای آنان دعا کند، ایشان را از جهنم خارج 9.

ص: 66

1- اقبال، ج 3، ص 321.

2- (يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ) سوره رعد، آیه 39.

می سازند؛ به شرط این که چیزی به خدا شرک نوززیده باشند. کسی که این نماز را بخواند، خداوند هر حاجتی را که او خواسته باشد، برآورده و برای او در بهشت آنچه را که چشمی ندیده و گوشی نشنیده، مهیا می سازد.

قسم به کسی که مرا به راستی مبعوث به رسالت نمود! هر کس این نماز را بخواند در حالی که خدا را در نظر داشته باشد، خداوند، به او اجر و مزد تمام عبادت کنندگان این شب را عطا می فرماید و به فرشتگان گرامی نویسنده امر می فرماید که برای او، حسنات نوشته و بدی هایش را پاک کنند، تا این که برای او هیچ بدی باقی نماند و از دنیا نمی رود، مگر این که جایش را در بهشت می بیند. خداوند ملائکه ای را می فرستد که با او مصافحه نموده، بر او سلام بدهند، و در روز قیامت با گرامی داشته شدگان نیکوکار محشور می شود. قبل از سال بمیرد، شهید جان داده و از هفتاد هزار خداپرست (موحد) شفاعت می کند. پس از عبادت آن شب جز شقی، کوتاهی نمی کند». (1)8.

ص: 67

1- اقبال، ج 3، ص 322؛ بحار الانوار، ج 98، ص 414؛ مستدرک الوسائل، ج 6، ص 278 و 288.

در روایت دیگری امیر مؤمنان می فرماید:

«هر کس در شب نیمه شعبان صد رکعت نماز با هزار بار سوره توحید را بخواند، قلب او در روزی که دل ها می میرند، زنده می ماند و جان نمی دهد تا این که صد فرشته را می بیند که او را از عذاب الهی، ایمن می دارند. که سی نفر از این ملائک او را به بهشت بشارت می دهند و سی نفر دیگر از شیطان حفظ می کنند و سی نفر دیگر، در دل شب و روز، برای او آمرزش می طلبند و ده نفر دیگر با کسانی که با او مکر و حيله نمایند، مقابله می کنند»⁽¹⁾.

امام محمد باقر علیه السلام نیز می فرمایند:

«هر کس صد رکعت نماز - که در آن «حمد» یک مرتبه و سوره «توحید» ده مرتبه در هر رکعت بخواند - نمی میرد تا این که جایگاهش را در بهشت می بیند یا به او نشان می دهند»⁽²⁾.

ص: 68

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 322 و 323؛ بحار الانوار، ج 98، ص 415؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 105؛ زاد المعاد، ص 71؛ «لم یمت قلبه یوم یموت القلوب و لم یمت حتی یری مائه ملک یؤمنونه من عذاب اللّٰه ثلاثون منهم ییشرونه بالجنه و ثلاثون کانوا یعصمونه من الشیطان و ثلاثون یتغفرونه له آناء اللّٰیل و النهار و عشره یکبدون من کاده».

2- مصباح المتعجد، ص 837؛ مصباح الزائر، ص 324؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 107، ح 5؛ «لم یمت حتی یری منزله فی الجنه او یری له».

خواندن «نافله شب» در طول سال سفارش شده است، اما نماز انسان ساز، بهتر است با حال و هوایی دیگر خوانده شود. بیدار دلان امشب، بعد از خواندن دو رکعت اول نماز شب، این دعا را بخوانند:

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، سَجِّرْ هَجْدًا وَنَدَاً بِمُحَمَّدٍ وَآلِ أَوْ، دَرُودِ رِسَانِ كَمَا دَرُودِ
النُّبُوَّةِ وَمَوْضِعِ الرِّسَالَةِ وَمُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ، يَا مَبْرُورَ جَايْغَاهِ رِسَالَتِ وَ مَحَلِّ آمَدِ وَ شَدِّ فَرِشْتِغَانِ،
وَ مَعْدِنِ الْعِلْمِ وَ أَهْلِ بَيْتِ الْوَحْيِ، وَ أَعْطِنِي فِیو سِرْچَشْمِه دَانِشِ وَ أَهْلِ بَيْتِ وَحْيِ أَنْدِ، وَ دَرِ اَیْنِ
هَذِهِ اللَّیْلَةِ أُمْنِیَّتِی وَ تَقَبَّلْ وَسِیَلَتِی، فَاِیَّتِی بِمُحَمَّدِ شَبِّ آرْزُو هَا اِیْمِ رَا عِنَا یَتِ فَرْمَا وَ وَسِیْلَه اِم رَا بَیْذِیْرَ، پَس مَن بَه مُحَمَّدِ
وَ عَلِی وَ اَوْصِیَائِهِمَا، اِلَیْكَ اَتَّوَسَّلُ وَ عَلَیْكَ عَلِی وَ اَوْصِیَائِشَانِ، بَه سَوِی تُو مَتَوَسَّلُ وَ بَر تُو
اَتَّوَكَّلُ وَ لَكَ اَسْأَلُ، یَا مُجِیْبَ الْمُضْطَّرِّیْنَ، یَا مَلْجَأَ تَوَكَّلِ وَ اَز تُو مِی خَوَاهِمِ، اِی اِجَابَتِ كُنْنِدِه بَیْچَارْگَانِ، اِی پَنَاهِگَاهِ
الْهَارِیْبِیْنَ، وَ مُنْتَهَى رَغْبَةِ الرَّاْغِبِیْنَ، وَ تَبْلِغِ الرَّاْیَانِ وَ نَهَا یَتِ شَوْقِ مُشْتَا قَانِ وَ نِیْلِ

الطَّالِبِينَ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، درخواست کنندگان، خداوندا به محمد و آل او، درودی

صَلَاةً كَثِيرَةً طَيِّبَةً، تَكُونُ لَكَ رِضًا وَ لِحَقِّهِمْ يَاد، پاک برسان که باعث خشنودی ات بوده و حقشان را

قَضَاءً. اللَّهُمَّ اعْمُرْ قَلْبِي بِطَاعَتِكَ وَ لَا تُخْزِنِي جَا آوَرِد. خداوندا دلم را به طاعتت آباد کن و مرا به نافرمانی ای خوار مساز،

بِمَعْصِيَتِكَ، وَ ارْزُقْنِي مُوَسَاةً مَنْ قَتَّرَتْ عَلَيْهِ مِنْهُ بِه مِنْ هَمْدَرْدِي، با کسی که روزی او را تنگ کردی، به

رِزْقِكَ، بِمَا وَسَّعْتَ عَلَيَّ مِنْ فَضْلِكَ، فَإِنَّكَ وَاسِعَانِجَهْ كِهْ بِه مِنْ اَزْ فَضْلَتِ كِسْتِرَانْدِي، روزی کن، که تو دارای

الْفَضْلِ وَارِزُ الْعَدْلِ لِكُلِّ خَيْرِ أَهْلٍ.

فضل فراوان، و گستراننده عدلی، برای هر خیری نیز شایسته ای.

سپس دو رکعت دیگر خوانده و بعد از آن این دعا را زمزمه کنند:

«اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَدْعُوُّ وَ أَنْتَ الْمَرْجُوُّ وَ رَازِقُ الْخَيْرِ خِداوندا تو را می خوانند و تو امیدی، و روزی دهنده ی خوبی

وَ كَاشِفُ السُّوءِ، الْعَفَاؤُ ذُو الْعَفْوِ الرَّفِيعِ وَ الدُّعَاؤُ وَ بردارنده بدی، آمرزنده دارای بخشش بلند و دعای شنوا،

ص: 70

السَّمِيعِ أَسْأَلُكَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ الْإِجَابَةَ، وَحُسْنَآزَ تُو دَرِ اِيْنِ شَبِّ، اِجَابَتِ وَنِيْكَوْ بَازْگِشْتِ

اَلْاِنَابَةِ وَالتَّوْبَةِ، وَخَيْرِ مَا قَسَمْتَ فِيهَا وَو تُوْبَهُ وَبَرْگِشْتِ وَبِهْتَرِيْنِ چِيْزِيْ كِهْ دَرِ اَنِّ قَسْمَتِ كَرْدَهْ

فَرَقْتِ مِنْ كُلِّ اَمْرِ حَكِيْمٍ، فَانْتِ بِحَالِيْ زَعِيْمٍ عَلِيْمُوْ اَزْ هَرِ كَارِ بَا حَكْمَتِيْ مَشْخَصِ مِيْ كَنِيْ رَا مِيْ خَوَاهِمِ، پَسْ تُوْبَهْ حَالِمِ اَگَاهِ دَانَايِيْ

وَبيْ رَحِيْمٍ اَمْنُنْ عَلَيَّ بِمَا مَنَنْتَ بِهٖ عَلَيَّ بِهٖ مِنْ مَهْرَبَانِ، بِهٖ مِنْ اِحْسَانِ فَرْمَا، بِهٖ اَنچِهْ كِهْ بَا اَنِّ بَرِ

اَلْمُسْتَضْعَفِيْنَ مِنْ عِبَادِكَ وَاجْعَلْنِيْ مِنَ الْوَارِثِيْنَ وَمُسْتَضْعَفِيْنَ اَزْ بِنْدْگَانَتِ، اِحْسَانِ فَرْمُوْدِيْ وَ مَرَا اَزْ وَاْرثَانِ وَ

فِيْ جَوَارِكِ مِنَ اللَّابِثِيْنَ فِيْ دَارِ الْقَرَارِ وَدَرِ جَوَارَتِ اَزْ مَانْدْگَارَانِ دَرِ خَانَهٗ هَمِيْشْگِيْ وَ

مَحَلِّ الْاَخْيَارِ».

جای نیکان قرار ده.

سپس دو رکعت دیگر خوانده، آن گاه بگویند:

«سُبْحَانَ الْوَاحِدِ الَّذِيْ لَا اِلَهَ غَيْرُهُ، الْقَدِيْمِ الَّذِيْمَنْزَهْ اَسْتِ، يَغَانَهٗ اِيْ كِهْ بَجَزْ اَوْ نِيْسْتِ، پِيْشِيْنِيْ كِهْ

لَا بَدْءَ لَهٗ، الدَّائِمِ الَّذِيْ لَا نَقَادَ لَهٗ، الدَّائِبِ الَّذِيْ لَا اَغَاْزِيْ بَرَايِ اَوْ نِيْسْتِ جَاوْدَانَهٗ اِيْ كِهْ نِيْسْتِيْ دَرِ اَوْ رَاهِ نَدَارْدِ، پايْدَارِيْ كِهْ

فَرَاغَ لَهُ، الْحَى الَّذِي لَا يَمُوتُ خَالِقِ مَا يُرَى وَ مَا تَمَامِي نَدَارِد، زنده ای که نمی میرد، آفریننده دیدنی ها و غیر دیدنی،

لا يُرَى، عَالِمِ كُلِّ شَيْءٍ بِغَيْرِ تَعْلِيمٍ، السَّابِقِ فَيَدَانَايَ بِهَرِّ شَيْءٍ، بدون آموختن، پیشی گیرنده در

عِلْمِهِ مَا لَا يَهْجُسُ الْمَرْءُ فِي وَهْمِهِ، سُبْحَانَهُ وَدَانَايِ اش، به طوری که کسی در خیالش هم خطور نمی کند، منزّه و

تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ سُؤَالَ بَلَدٍ مَرْتَبَةٍ اسْت، از آنچه که شرک می ورزند خداوندا از تو می خواهم، خواستن

مُعْتَرِفٍ بِبَلَائِكَ الْقَدِيمِ وَ نِعْمَانِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلِيمِعْتَرَفِي، به عنایت پیشین و نعمتهایت، که به

مُحَمَّدٍ خَيْرِ أَنْبِيَاءِكَ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ أَصْفِيَاءِكَ وَ مُحَمَّدٍ بَهْتَرِينَ پیامبرت و اهل بیتش برگزیدگان و

أَحِبَّائِكَ وَ أَنْ تُبَارِكَ لِي فِي لِقَائِكَ وَ دُوسْتَانَتِ، درود رسان و دیدارت را برایم مبارک گردان.

سپس دو رکعت دیگر خوانده و عرضه بدارند:

«يَا كَاشِفَ الْكَرْبِ وَ مُذَلِّلَ كُلِّ صَعْبٍ وَ مُبْتَدِيَّ آيِ بَرْدَارِنْدَه گِرْفَتَارِي وَ آسَان كِنْدَه هِر سَخْتِي، و ابتدا

النَّعْمِ، قَبْلَ اسْتِحْقَاقِهَا، وَ يَا مَنْ مَفْرَعُ الْخَلْقِ إِلَيْهِ وَ نِعْمَتٌ دَهْنْدَه، قَبْلَ از اسْتِحْقَاقِ آن، ای که پناه خلق، به سوی او و

تَوَكَّلْهُمْ عَلَيْهِ، أَمَرْتَ بِالِدُعَاءِ وَضَمِنْتَ الْإِجَابَةَ، توکلشان بر او است، به دعا فرمان دادی و اجابت را تضمین کردی،

فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ، وَابْدَأْ بِهِمْ فِي كَلِّسِ بِهِ مُحَمَّدٌ وَآلِ او درود رسان و در هر خیری به ایشان آغاز کن،

خَيْرٍ وَافْرُحْ هَمِّي، وَارْزُقْنِي بَرْدَ عَفْوِكَ وَحَلَاوَهُوَگرفتاری ام را بگشا، و به من لذت بخشش و شیرینی

ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَانْتَظِرْ أَمْرِكَ، انْظُرْ إِلَيَّ نَظْرَهَيَّاد و شکر و انتظار امرت را روزی فرما با نگاهی مهربانانه از نگاههایت

رَحِيمَةً مِنْ نَظْرَاتِكَ وَ أَحِينِي مَا أَحْيَيْتَنِي مَوْفُوراًبِه من نگاه کن و تا زنده ام، مرا بی نیاز و

مَسْتُوراً، وَاجْعَلِ الْمَوْتَ لِي جَدَلاً وَ سُرُراً، وَپوشیده ساز، و مرگ را برایم شادی و شادمانی قرار ده، و

أَقْدِرْ لِي، وَ لَا تَقْتَرِ فِي حَيَاتِي إِلَى حِينِ وَفَاتِي، توانایم ساز و روزی ام را در زندگی تا زمان مرگم تنگ مساز،

حَتَّى الْقَاقِ مِنَ الْعَيْشِ سَنِمًا وَ إِلَى الْآخِرَةِ قَرِمًا، تا این که تو را دیدار کنم، در حالی که از زندگی خسته و به سوی آخرت، مشتاق باشم،

إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

که تو بر هر چیزی توانایی.

آن گاه دو رکعت بگزارند، و قبل از بلند شدن برای نماز وتر بخوانند:

اللَّهُمَّ رَبَّ الشَّفَعِ وَالْوَتْرِ وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرُ، بِحَقِّخَدَاوِنْدَا پَرُورِدْگَارِ زَوْجِ وَفَرْدِ وَشَبِّ، هَنگَامِي كِه بِه آخِر رَسْدِ، بِه حَقِّ
هَذِهِ اللَّيْلَةِ الْمَقْسُومِ فِيهَا بَيْنَ عِبَادِكَ مَا تَقْسِمُ وَآيِنِ شَبِّ كِه دَرِ آن مِيَانِ بِنْدِگَانَتِ قِسْمَتِ مِي شُودِ، آنچِه رَا كِه تَقْسِيمِ مِي كِنِي
الْمَخْتُومِ فِيهَا مَا تَحْتِمُ، أَجْرُلُ فِيهَا قِسْمِي وَ لَا وَحْتَمِي اسْتِ، دَرِ آنچِه كِه قَطْعِي مِي شُودِ، دَرِ آن بَهْرِه ام رَا فَرَاوَانِ سَازِ
تُبَدِّلُ اسْمِي وَ لَا تُغَيِّرُ جِسْمِي وَ لَا عَنِ الرُّشْدِو نَامِمِ رَا تَبْدِيلِ مَكْنِ وَ بَدَنِمِ رَا تَغْيِيرِ مَدِه وَ از رَاهِ هِدَايَتِ مَرَا
عَمِي، وَ اخْتِمِ لِي بِالسَّعَادَةِ وَالْقَبُولِ يَا خَيْرُكُورِ نَسَازِ، وَ بَرَايِمِ بِه خُوشْبَخْتِي وَ پَذِيرِ بِه پَايَانِ رَسَانِ، اِي بَهْتَرِي
مَرْغُوبِ إِلَيْهِ وَ مَسْئُولِ.

کسی که به او اشتیاق داشته، و از او خواسته می شود.

سپس نماز «وتر را بخوانند و بعد از دعای قنوت، قبل از رفتن به رکوع عرضه بدارند:

«اللَّهُمَّ يَا مَنْ شَأْنُهُ الْكِفَايَةُ وَ سُرَادِقُهُ الرَّعَايَةُ يَا خَدَاوِنْدَا اِي كِه مَقَامِشِ كِفَايَتِ كَرْدِنِ وَ چَتْرِ حِمَايَتِ كَرْدِنِ، اِي

مَنْ هُوَ الرَّجَاءُ وَالْأَمَلُ وَعَلَيْهِ فِي الشَّدَائِدِ كَهَ اَوْامِدٍ وَّ آرْزُو و در سختی ها بر او تکیه کردن است،
الْمُنْكَلُ مَسْنَى الصُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ. و گرفتار شدم و تو مهربان ترین مهربانانی، و
ضَاقَتْ عَلَي الْمَذَاهِبِ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ، گیتراهها بر من تنگ شده و تو بهترین روزی دهندگانی، چگونه
أَخَافُ وَأَنْتَ رَجَائِي، وَ كَيْفَ أَضِيعُ وَأَتْتَبِرْسَمُ و تو امیدم هستی و چگونه از دست بروم و تو
لِسِدَّتِي وَ رَجَائِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِمَا وَارْتَبِرَامُ در سختی هستی و امیدم می باشی، خداوندا از تو می خواهم، به آنچه که
الْحُجْبُ مِنْ جَلَالِكَ وَ جَمَالِكَ وَ بِمَا أَطَافَ رَدَهُ هَا از شکوه و زیبایی ات پوشاندند و به آنچه که عرش از
الْعَرْشِ مِنْ بَهَاءِ كَمَالِكَ، وَ بِمَعَاقِدِ الْعِزِّ مِنْبَهَاءِ كَمَالِ طَوَافِ مِی كند، و به جایگاههای عزت از
عَرْشِكَ الثَّابِتِ، الْأَرْكَانِ وَ بِمَا تُحِيطُ بِهِ قُدْرَتُكَ، عرشت که ارکان آن استوار است، و به آنچه که با آن قدرتت را
مِنْ مَلَكَوَتِ السُّلْطَانِ، یا مَنْ لَا رَادَّ لِأَمْرِهِ وَ لَا زَقْلَمِرُ و پادشاهی در بر می گیری، ای که برگشتی در فرمانش، و نه
مُعَقَّبَ لِحُكْمِهِ، إضْرِبْ بَيْنِي وَ بَيْنَ أَعْدَائِي، سِتْرًا بِأَمْدِي در حکمش نیست، میان من و دشمنانم پرده ای

مِنْ سِتْرِكَ وَكَافِيَةٍ مِنْ أَمْرِكَ، يَا مَنْ لَا تَحْرُقُازِ پَرْدِه هَايْت وَ كَفَايَتِي از اَمْرَت، بِرَقْرَار كُن، اِي كِه قَدْرَتَش رَا
 قُدْرَتَهُ عَوَاصِفُ الرِّيَّاحِ وَلَا تَقْطَعُهُ بَوَائِرُ الصِّفَا حِبَادِهَاي تَنْد نَمِي شَكَا فِد و شَمَشِيْرَهَاي بَرَاي اَن رَا نَمِي دَرْد و
 وَلَا تَنْفُذُ فِيْهِ عَوَامِلُ الرِّمَاحِ، يَا شَدِيْدَ البَطْشِ يَاعَوَامِل نِيْزِه دَر اَن كَارِي نِيْسْت، اِي سَخْت حَمْلِه كَنْنَدِه، اِي
 عَالِي العَرْشِ، اَكْشِفْ صُرِّي، يَا كَاشِفَ صُرْدَارِ اِي عَرْشِ بَلَنْد، گِرْفَتَارِي اَم رَا بَرْدَار، اِي بَرْدَارَنْدِه گِرْفَتَارِي اِيُوب،
 اِيُوبَ، وَ اضْرِبْ بَيْنِي وَ بَيْنَ مَنْ يَرْمِينِي بِبَوَائِقِهِ، مِيَا نِ مَنْ وَ كَسِي كِه مَرَا مَوْرِد هَدْف، بَا تِيْرَهَاي نَابُوْد كَنْنَدِه اَش قَرَار مِي دِهْد و لَشْگَرِيَا نَش
 رَاو يَسْرِي اِلَى طَوَارِقُهُ، بِكَافِيَةٍ مِنْ كَوَافِيِكَ، بِه سُوِي مَنْ كَسِيْل مِي دَارْد، بَا سِپَرِي از حَفَاظَت و زَرِه نَگِه دَارِه اَت،
 وَ وَاقِيَه مِنْ دَوَاعِيِكَ وَ فَرَّجْ هَمِّي وَ غَمِّي يَا فَا رِ جَنْصَب كُن وَ گِرْفَتَارِي وَ اَنْدَوَهْم رَا بَگِشَا، اِي كِشَايَنْدِه
 غَمِّ يَعْقُوبَ وَ اَغْلِبْ لِي مَنْ غَلَبَنِي، يَا غَالِيَا غَيْرَ اَنْدَوِه يَعْقُوبَ، وَ كَسِي كِه بَر مَنْ چِيْرِه شُوْد رَا چِيْرِه اَم سَاز، اِي چِيْرِه اِي كِه بَر او
 مَعْلُوبَ، وَ رَدَّ اللّٰهُ الَّذِيْنَ كَفَرُوا بِعَيْظِهِمْ، لَمْ يَنَالُوا چِيْرِه نَمِي شُوْنْد. وَ خَدَاوَنْد كَا فَرَا ن رَا بِه كِيْنِه شَا ن بَر گِرْدَا نْد، كِه بِه خِيْرِي دَسْت نِيَا فْتَنْد،
 خَيْرًا وَ كَفَى اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ الْقِتَالَ، وَ كَانِ اللّٰهُ قَوِيًّا وَ خَدَاوَنْد مُؤْمِنَا ن رَا از جَنْگِ كَفَايْت كَرْد وَ خَدَاوَنْد نِيْرُوْمَنْد تَوَا نَا اَسْت،

عَزِيزًا، فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ، پس مؤمنان را بر دشمنانشان یاری کردیم، پس پیروز شدند،
فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ، یا مَنْ نَجَّى نُوْحًا مِنَ الْقَوْمِایِ که نوح را از مردم ستمگر نجات دادی،
الظَّالِمِينَ، یا مَنْ نَجَّى لُوطًا مِنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ، ای که لوط را از مردم فاسق نجات دادی،
یا مَنْ نَجَّى هُودًا مِنَ الْقَوْمِ الْعَادِينَ، یا مَنْ نَجَّىایِ که هود را از مردم بدخواه نجات دادی، ای که محمد را از
مُحَمَّدًا مِنَ الْقَوْمِ الْمُسْتَهْزِئِينَ، أَسْأَلُكَ بِحَقِّمَرْدَمِ مَسْخَرَةِ كُنُودِ نَجَاتِ دَادِي، از توبه حق این
شَهْرِنَا هَذَا وَآيَاتِهِ، الَّذِي كَانَ رَسُولُكَ صَلَّى اللَّهُمَاهُ وَرُوزَهائِ آن، که رسولت (که درود خداوند به او و آتش باد)
عَلَيْهِ وَآلِهِ يَدَأُبُّ فِي صِيَامِهِ وَ قِيَامِهِ، مَدَى سَنِيَّتِهِ رُوزَه و عِبَادَتِش در مدت عمر و زندگی خود مشغول بود،
وَ أَعْوَامِهِ، أَنْ تَجْعَلَنِي فِيهِ، مِنَ الْمُقْبُولِينَمی خواهم که مرا در این ماه از کسانی که اعمالشان را پذیرفته،
أَعْمَالُهُمْ، الْبَالِغِينَ فِيهِ آمَالُهُمْ وَ الْقَاضِينَ فِيهِ آرزوهایشان رسیده، و
طَاعَتِكَ آجَالَهُمْ، وَ أَنْ تُدْرِكَ بِي صِيَامَ الشَّهْرِاجِلْشان در طاعتت گذشته، قرار دهی، و مرا به روزه واجب ماه،

الْمُفْتَرَضِ، شَهْرِ الصِّيَامِ عَلَى التَّكْمِلَةِ وَ التَّمَامِ وَ ماهِ روزه به کمال و تمام برسانی، و پایان آن را پایان

أَسْلِحُهُمَا عَنِّي بِإِسْلَاحِي مِنَ الْأَثَامِ، فَاتِيغْنَاهُمْ قَرَارِ دَهِي كَه مِنْ پناهنده به

مُتَحَصِّنٌ بِكَ ذُو اعْتِصَامِ، بِأَسْمَائِكَ الْعِظَامِ وَ دژ تو پناه آورنده به نام های بزرگت و

مُؤَالَاهِ أَوْلِيَائِكَ الْكِرَامِ، أَهْلِ النَّقْضِ وَ الْأَبْرَامِ، دوستی دوستان گرامی ات، اهل نقض و تأیید،

إِمَامٍ مِنْهُمْ بَعْدَ إِمَامِ، مَصَابِيحِ الظُّلَامِ وَ حُجَجِ اللَّهَيْشَوَائِي مِنْ اایشان پس از پیشوایی دیگر، چراغهای تاریکی، و حجت های خداوند

عَلَى جَمِيعِ الْأَنْامِ، عَلَيْهِمْ مِنْكَ أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَ بِرِ تمام مردم، که از جانبت بر ایشان برترین درود و سلام باد.

السَّلَامِ. اللَّهُمَّ وَ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ الْبَيْتِ الْحَرَامِ وَ خَدَاوَنَدَا از تو به حق بیت الحرام و

الرُّكْنِ وَ الْمَقَامِ وَ الْمَشَاعِرِ الْعِظَامِ، أَنْ تَهَبَ لِي رُكْنَ وَ مَقَامَ وَ مَشَاعِرَ بزرگ می خواهم که در این

اللَّيْلَةَ الْجَزِيلَةَ مِنْ عَطَائِكَ وَ الإِعَاذَةَ مِنْ بَلَائِكَ، شب، فراوانی از عطایت و برگرداندن، و رد بلایت را به من عنایت کنی،

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ أَهْلِ بَيْتِهِ، الْأَوْصِيَاءِ خَدَاوَنَدَا به محمد و اهل بیتش آن اوصیای

الْهُدَاهِ الدَّعَاةِ وَأَنْ لَا تَجْعَلَ حَظِّي مِنْ هَذَا هَدَايَتِكُمْ، خواننده (به سویت) درود رسان، و بهره ام را در این
الدَّعَاءِ تِلَاوَتَهُ، وَ اجْعَلْ حَظِّي مِنْهُ إِجَابَتَهُ إِنَّكَ دَعَا، خواندنش قرار نده و بهره ام را از آن، اجابتش قرار ده که تو

عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» (1).

بر هر کاری توانایی.

8. نماز جعفر طیار

این نماز آثار بسیار عجیبی دارد و در چنین شبی امام رضا علیه السلام بدان سفارش فرموده است (2)؛ مرحوم شیخ عباس قمی رحمه الله
این نماز را در اوایل مفاتیح الجنان بعد از نماز امام زمان علیه السلام نقل نموده، می گوید: «نماز جناب جعفر علیه السلام اکسیر اعظم و
کبریت احمر است و سبب آمرزش گناهان عظیمه است». سپس نماز را بیان می کند، اما قسم مختصر این نماز آن است که چهار رکعت
به دو سلام خوانده شود و بعد

ص: 79

1- مصباح المتهجد، ص 833-835؛ اقبال الاعمال، ج 3، ص 350.

2- «لیس فیها شیء مؤظف ولكن ان احببت ان تتطوع فیها بشیء فعلیک بصلاه جعفر بن ابی طالب علیه السلام» مصباح المتهجد، ص
838؛ مزار مشهدی، ص 410؛ عیون اخبار الرضا، ج 1، ص 292؛ امالی صدوق، ص 32؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 60، ح 7.

از نماز، سیصد مرتبه «سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اكبر» گفته شود. (1)

9. نماز برای خواب دیدن رسول خدا صلی الله علیه و آله

پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید: «هر کس در شب نیمه شعبان، خود را پاکیزه و طاهر کند و لباس تمیز بپوشد و به سوی محل نمازش رفته، نماز عشا بخواند؛ سپس دو رکعت نماز بخواند - که در رکعت اول بعد از «حمد» سه آیه اول سوره «بقره»، آیه الکرسی و سه آیه آخر سوره «بقره» را بخواند و در رکعت دوم، سوره «حمد» و بعد سوره «ناس» را هفت مرتبه، سوره «فلق» را هفت بار و «توحید» را نیز هفت بار بخواند، آن گاه سلام داده و بعد از آن چهار رکعت نماز بخواند که در رکعت اول سوره «یس» و در رکعت دوم سوره «دخان» و در رکعت سوم سوره «سجده» (2) و در رکعت چهارم سوره

ص: 80

1- فوز اکبر، ص 203.

2- البته به هنگام قرائت آیه سجده، باید به سجده برود و دوباره بلند شده، نماز را ادامه دهد.

«ملک» را بخواند، سپس بعد از آن صد رکعت نماز بخواند که در هر رکعتی سوره «توحید» را ده مرتبه و «حمد» را یک مرتبه بخواند - خداوند - تبارک و تعالی - برای او سه حاجت در دنیا یا آخرت برآورده می‌سازد، و چنانچه بخواهد که مرا در این شب ببیند، می‌بیند» (1).

عمل چهارم. تلاوت قرآن

ماه مبارک رمضان ظرف نزول قرآن کریم است و امشب ظرف تجلی قرآن ناطق از ماورای طبیعت به نشئه طبیعت و جهان ماده است (2)، و اگر چه تلاوت قرآن در همه ایام از وظایف مسلمانان است؛ اما امشب شایسته است که بیشتر مورد عنایت واقع گردد.

جبرئیل امین علیه السلام به حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله عرض می‌کند: «یا محمد! هر که امشب را با گفتن «الله اکبر و

ص: 81

1- مصباح المتهجد، ص 839؛ اقبال الاعمال، ج 3، ص 323؛ بحار الانوار، ج 98، ص 415؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 108.

2- عصاره خلقت، آیه الله جوادی آملی، ص 20.

سبحان الله و الحمد لله» و نماز خواندن و قرائت قرآن و طلب آمرزش و استغفار نمودن احیا نماید، در آخرت جایگاهش بهشت است...» (1).

امیر مؤمنان علی بن ابی طالب علیه السلام می فرماید: «ان استطعت ان تحافظ... علی ليله النصف من شعبان فافعل و اکثر فیهن من الدعاء و الصلاه و تلاوه القرآن؛ اگر می توانی در شب نیمه شعبان به دعا و نماز توجه کن و قرآن را زیاد تلاوت کن...» (2).

عمل پنجم. سجده

این فصل بیانگر این است که در این شب، انسان به هر نحو می تواند باید از ذاکران و احیاکنندگان باشد و چنانچه قادر به قیام نیست، جبین خود را به درگاه الهی گذاشته و با او راز و نیاز کند.

ص: 82

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 320؛ بحار الانوار، ج 98، ص 413؛ فوز اکبر، ص 192.

2- بحار الانوار، ج 91، ص 123.

رسول خدا صلی الله علیه و آله در شب نیمه شعبانی نزد عایشه بود. در نیمه های شب عایشه از خواب بر می خیزد و به گمان این که رسول خدا صلی الله علیه و آله به نزد همسر دیگرشان رفته است، چادرش را - که تار آن از مو و پود آن از کرک شتر بود - به خود پیچیده و به جست و جو می پردازد. در همین حال، رسول خدا صلی الله علیه و آله را مشاهده می کند که مانند پیراهنی چسبیده به زمین، در حال سجده است و به خدایش عرضه می دارد که:

«سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَ خِيَالِي، وَ آمَنَ بِكَ فُؤَادِي، سَجَدَ كُنْتُ بِرَأْسِي وَ سَرَّابِي وَ جُودِي وَ خِيَالِي وَ مَعْتَقِدِي بِتَوَدُّمِي

هَذِهِ يَدَايَ وَ مَا جَنَيْتُهُ عَلَى نَفْسِي، يَا عَظِيمًا إِنَّهُ اسْتَمْرَقَ دَوْنِي وَ هَرَجَ جَنَائِي كَرَمًا بِرَأْسِي وَ بَرَكَةً لِي

(عَظِيمًا) تَرْجِي لِكُلِّ عَظِيمٍ، اغْفِرْ لِي الْعَظِيمَ، فَإِنَّهَا مَيِّدَةٌ بِي وَ اسْتَمْرَقَ دَوْنِي بِرَأْسِي وَ بَرَكَةً لِي

لَا يَغْفِرُ الذَّنْبَ الْعَظِيمَ إِلَّا الرَّبُّ الْعَظِيمُ».

جز پروردگار بزرگ نمی آمرزد.

پیامبر صلی الله علیه و آله سر برداشته و دو باره به سجده رفت و عرضه داشت:

«أَعُوذُ بِنُورِ وَجْهِكَ الَّذِي اضْأَتْ لَهُ السَّمَاوَاتُ وَبِنَاهِ مِي بِرْمِ بِه نُرٍ وَجِه تُو كِه آسْمَان هَا وَ

الْأَرْضُونَ، وَانْكَشَفَتْ لَهُ الظُّلُمَاتُ، وَصَلَحَ عَلَيْهِز مِيْن هَا رَابِه آن نورانی ك كرده ای و هر گونه تاریکی را از آنها برطرف ساخته ای

أَمْرُ الْأَوَّلِينَ وَ الْأَخْرِينَ، مِنْ فُجَاءٍ تَقَمَّتِكَ وَ مِنْو اَصْلَاح يَافِت بِر آن، كار اَوَّلین و آخِرین، از عذاب ناگهانی و از مبدل شدن سلامتی

تَحْوِيلِ عَافِيَتِكَ، وَ مِنْ زَوَالِ نِعْمَتِكَ، اللَّهُمَّ كِه تُو ارزانی داشتی به عذاب و از نابودی نعمتهایت، خدایا

ارزونی قَلْبًا تَقِيًّا تَقِيًّا، وَ مِنْ الشُّرْكِبِه مِنْ قَلْبِي پاك و به دور از هر بدی عنایت فرما، قلبی كه از هر گونه شرک به تو

بَرِيًّا، لَا كَافِرًا وَلَا شَقِيًّا.

میرا باشد و من نه کافر گردم و نه بدبخت.

سپس دو طرف روی خود را بر خاک نهاد و عرضه داشت:

عَفَرْتُ وَجْهِي فِي التُّرَابِ، وَ حَقَّقَ لِي اَنْبِه خَاك مَالِيْدَم مِنْ صُوْرَتَم رَا وَ بَرَاَسْتِي كِه سَزَاوَار اَسْت بِرَاي كَسِي

أَسْجُدَ لَكَ».

مانند تو سجده کنم.

ص: 84

عایشه شتابان به سوی بستر می رود، وقتی رسول خدا صلی الله علیه و آله بر می گردند، صدای نفس کشیدن او را می شنود و می فرماید: چرا این گونه نفس می کشی؟ آیا نمی دانی امشب چه شبی است؟ «امشب، نیمه شعبان است که در آن روزی ها قسمت شده و اجل ها نوشته و روندگان به حج معلوم می شود. خداوند در این شب از خلایقش به تعداد موهای بزهای قبیله کلب، می آمرزد و فرشتگان را از آسمان به سوی مکه می فرستد»⁽¹⁾.

عمل ششم: ذکر و ثنا و استغفار

شایسته و سزاوار این است که در این شب از خواب غفلت برخاسته و از لحظه لحظه ی آن کمال استفاده را ببریم و لحظه ای را بدون ذکر و فکر و یاد خدا سپری نکنیم. یکی از اذکاری که در این شب فضیلت فراوان دارد، تسبیحاتی است که امام محمد باقر علیه السلام درباره آن می فرماید: «... فاجتهدوا فی الدعاء

ص: 85

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 324؛ مصباح المتعجد، ص 841؛ بحار الانوار، ج 98، ص 88؛ مفاتیح الجنان، اعمال نیمه شعبان؛ فوز اکبر، ص 204.

والثناء على الله فانه من سبح الله تعالى فيها مائه مره و حمده مائه مره و كبره مائه مره، غفر الله له ما سلف من معاصيه و قضى له حوائج الدنيا و الآخرة ما التمسه و ما علم حاجته اليه و ان لم يلمسه منه و تفضّلا على عباده»؛ «در این شب در دعا نمودن و ثنا کردن بر خدا اهتمام نمایید، به درستی که هرگاه در این شب صد مرتبه «سبحان الله» و صد مرتبه «الحمد لله» و صد مرتبه «الله اكبر»⁽¹⁾ و صد مرتبه «لا اله الا الله»⁽²⁾ بگویند، خداوند گناهان گذشته اش را بپامرزد و حاجت های دنیا و آخرت او را - خواه طلب کند، و خواه طلب نکند - برآورد».

حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام در این خصوص می فرماید:

... و اکثر فیها من ذکر الله تعالی و من الاستغفار و الدعاء، فان ابی علیه السلام كان یقول: الدعاء فیها مستجاب؛ در این شب ذکر خداوند متعال و استغفار و دعا.

ص: 86

-
- 1- مصباح المتعجب، ص 831؛ مصباح الزائر، ص 313؛ مزار مشهدی، ص 405؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 106، ح 3.
 - 2- اقبال الاعمال، ج 3، ص 315؛ بحار الانوار، ج 98، ص 409؛ زاد المعاد، ص 69؛ مفاتیح الجنان؛ فوز اکبر، ص 200.

زیاد کنید. زیرا پدرم (امام موسی بن جعفر علیه السلام) می فرمود: دعا در این شب مستجاب است» (1).

عمل هفتم: زیارت امام حسین علیه السلام

اشاره

یکی از اعمال بسیار مبارک و عظیم، در تمام طول سال، زیارت امام حسین علیه السلام است؛ اما از آن رهگذر که بین «عاشورا و انتظار» رابطه ای دقیق و محکم استوار است (2)، شب میلاد امام زمان علیه السلام یکی از شب های زیارتی مخصوص سالار شهیدان، عزیز زهرا علیها السلام حسین بن علی علیه السلام قرار داده شده است.

امام صادق علیه السلام در این باره می فرماید:

«من زار قبر الحسین ليله من ثلاث لیل غفر الله له ما تقدّم من ذنبه و ما تأخّر، قال: قلت: ای اللیالی جعلت فداک؟ قال: ليله الفطر و ليله الاضحی، و ليله النصف من شعبان» (3)؛

ص: 87

1- مصباح المتعجب، ص 837.

2- ر. ک: فصلنامه انتظار، ج 3، ص 42.

3- کامل الزیارات، ص 198، ح 6، باب 72.

«کسی که یک شب از سه شب؛ عید فطر یا عید قربان یا نیمه شعبان، قبر امام حسین علیه السلام را زیارت کند، خداوند - تبارک و تعالی - گناهان گذشته و آینده اش را می بخشد».

در روایت دیگری می فرماید:

«من زار الحسين ليله النصف من شعبان، و ليله الفطر و ليله عرفه في سنة واحدة كتب الله له الف حجّ مبروره و الف عمره متقبّله، و قضيت له الف حاجه من حوائج الدنيا و الآخرة»⁽¹⁾؛ «هر کس امام حسین علیه السلام را در یک سال در سه شب نیمه شعبان و شب عید فطر و شب عرفه زیارت کند، خداوند - تبارک و تعالی - ثواب هزار حج مبرور و هزار عمره مقبول عطا فرموده و هزار حاجت دنیایی و اخروی او را بر آورده سازد. و این زیارت علاوه بر شب، در روز نیز وارد شده است».

امام صادق علیه السلام می فرماید:

«من زار قبر الحسين عليه السلام في النصف من شعبان غفر الله ما تقدم من ذنبه و ما تأخر»⁽²⁾؛ 9.

ص: 88

1- همان، ح 7.

2- کامل الزیارات، ص 199، ح 9.

«هر کس قبر امام حسین علیه السلام را در نیمه شعبان زیارت کند، خداوند گناهان گذشته و آینده اش را می بخشد و می آمرزد.»

در روایتی دیگر می فرماید:

«من زار ابا عبدالله علیه السلام ثلاث سنين متواليات لا فصل فيها في النصف من شعبان غفر له ذنوبه»⁽¹⁾؛ «کسی که امام حسین علیه السلام را سه سال پشت سر هم در نیمه شعبان زیارت کند، گناهانش بخشیده می شود».

آری، شب نیمه شعبان، شب تولد وارث و منتقم خون مظلوم جهان است. خونی که از جوشش باز نمی ایستد، تا این که مهدی فاطمه علیها السلام ظهور کند، و عاشقان حسینی و مهدوی، در این شب یاد امام حسین علیه السلام را با یاد امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف پیوند می زنند تا به فضایل این شب نایل شوند.

از امام صادق علیه السلام پرسیدند: «برای کسی که امام حسین علیه السلام را در نیمه شعبان زیارت کند و با آن خداوند و 8.

ص: 89

1- همان، ح 4، ص 198.

آنچه را که نزد او است، قصد کند، نه آنچه را که نزد مردم است، چه پاداشی است؟»

امام علیه السلام فرمود:

«غفر الله له في تلك الليلة ذنوبه ولوانها بعدد شعر معزى كلب»؛ «خداوند گناهانش را در آن شب می آمرزد، اگر چه به اندازه ی موی بزهای قبیله کلب باشد».

به امام گفتند: آیا خداوند عزّ و جلّ تمام گناهان او را می آمرزد؟ امام علیه السلام فرمود:

«استكثر لزائر الحسين عليه السلام هذا؟ كيف لا يغفرها و هو في حد من زار الله عزّ و جلّ في عرشه»؛ «آیا شما این را برای زائران حسین زیاد می دانید؟ چگونه نیامرزد در حالی که او به مانند کسی است که خداوند عزّ و جلّ را در عرش زیارت کرده باشد».⁽¹⁾

امام صادق علیه السلام در روایت دیگری می فرماید:

«إذا كان النصف من شعبان نادى مناد من الافق الاعلى: 8».

ص: 90

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 340؛ بحار الانوار، ج 101؛ ص 98.

زائری الحسین ارجعوا مغفوراً لکم، ثوابکم علی اللہ ربکم و محمد نبیکم؛ «در نیمه شعبان منادی از آسمان ندا می کند: ای زائران حسین! برگردید در حالی که آمرزیده شده اید و ثواب شما بر خدا و نبی او حضرت محمد صلی الله علیه و آله است»⁽¹⁾.

آن حضرت همچنین می فرماید:

«اذا کان اول یوم من شعبان، نادى مناد من تحت العرش: یا وفد الحسین! لا تخلوا لیلہ النصف من شعبان، من زیاره الحسین علیه السلام، فلو تعلمون ما فیها، لطالت علیکم السنه، حتی یجى النصف الشعبان»؛ «زمانی که اول ماه شعبان فرا رسد، صدا زنده ای از زیر عرش صدا می زند: ای کسانی که در کوی حسین بار انداخته اید! شب نیمه شعبان را از زیارت آن حضرت خالی مگذارید؛ زیرا چنانچه بدانید در زیارت نیمه شعبان چه مقدار اجر و ثواب است، 3.

ص: 91

1- کامل الزیارات، ص 197 و 198، ح 1 و 3.

در عظمت فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام همین بس که امام سجاد علیه السلام فرمود:

«من احب ان يصفحه مائه الف ملك و عشرون الف نبى، فليزر الحسين عليه السلام ليله النصف من شعبان، فان ارواح النبيين تستأذن الله في زيارته فيؤذن لهم، منهم خمسه اولوالعزم من الرسل...»؛ «هر کس دوست دارد با 124 هزار پیامبر مصافحه کند، امام حسین علیه السلام را در شب نیمه شعبان زیارت کند که فرشتگان و ارواح پیامبران، برای زیارت آن حضرت، از خداوند کسب اجازه می کنند و به ایشان اجازه داده می شود. پس خوشا به حال کسی که با ایشان، مصافحه کرده و ایشان با او مصافحه کنند، که از ایشان پنج پیامبر اولوالعزم؛ نوح، ابراهیم، موسی، عیسی و حضرت محمد صلی الله علیه و آله است...» (2).

ص: 92

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 339؛ بحار الانوار، ج 101، ص 98.

2- کامل الزیارات، ص 897؛ مصباح الزائر، ص 313؛ مصباح المتعجد، ص 830؛ مصباح کفعمی، ص 469؛ مزار مفید، ص 50؛ مزار ابن مشهدی، ص 404؛ اقبال الاعمال، ج 3، ص 339؛ تهذیب، ج 6، ص 48، ح 109؛ بحار الانوار، ج 101، ص 93؛ وسائل الشیعه، ج 10، ص 367. در بعضی از منابع یاد شده اندکی اختلاف در نقل روایت است.

پس اگر انسان‌ها بدانند چه خبر است، سر از پا نمی‌شناسند و به زیارت سالار شهیدان مبادرت می‌ورزند. امام صادق علیه السلام به یونس بن یعقوب فرمود:

«یا یونس! لیلہ النصف من شعبان یغفر لکل من زار الحسین علیہ السلام من المؤمنین ما قدموا من ذنوبهم و قیل لهم: استأنفوا العمل، قال: قلت: هذا کله لمن زار الحسین علیہ السلام لقامت ذکور رجال علی الخشب»؛ «ای یونس! شب نیمه شعبان خداوند هر مؤمنی را که زائر امام حسین علیه السلام باشد را می‌آمرزد، و به آنان گفته می‌شود، کارهایتان را از نو آغاز کنید». یونس به امام عرض می‌کند: آیا این اجر و ثواب برای کسی است که در شب نیمه شعبان امام حسین علیه السلام را زیارت کند؟ امام علیه السلام فرمود: اگر مردم می‌دانستند چه ثواب‌هایی برای زائران کوی حسینی است، مردان در نبودن مرکب، سوار بر چوب شده و به زیارت امام حسین علیه السلام می‌شتافتند». (1)5.

ص: 93

1- کامل‌الزیارات، ص 199؛ اقبال‌الاعمال، ج 3، ص 339؛ بحارالانوار، ج 101، ص 95.

این بیان امام علیه السلام برای مبالغه در اهتمام به این زیارت در چنین شبی است. اگر کسی توفیق یارش بود و چنین شبی را در آن سرزمین مقدس سپری می کرد، از فیوضات فراوانی بهره می برد. در روایتی از امام صادق علیه السلام آمده است:

«من یات لیلہ النصف من شعبان بارض کربلاء فقرأ الف مره «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» (1) و یستغفر الله الف مره و یحمد الله الف مره، ثم یقول فیصلی اربع رکعات یقرأ فی کل رکعه الف مره ایه الكرسي، وکل الله تعالی به ملکین یحفظانه من کلّ سوء، و من شرّ کلّ شیطان و سلطان، و یکتبان له حسناته و لا تکتب علیه سیئه و یستغفران له ما دام معه»؛ «هر کس شب نیمه شعبان به کربلا بیاید (در بعضی از نسخ و روایت ها «بات» دارد یعنی کسی که بیتوته نماید) و هزار مرتبه سوره «قل هو الله احد» و هزار مرتبه استغفار و هزار مرتبه «الحمد لله» بگوید، سپس چهار رکعت نماز بخواند که در هر رکعت هزار مرتبه «آیه الكرسي» بخواند، خداوند - تبارک و تعالی - به همین واسطه دو فرشته بر او موکل نماید تا او را از هر بدی و از شرّ هر شیطان و پادشاه

ص: 94

ستمگری حفظ کند و اعمال شایسته اش را نوشته و گناهانش را نمی نویسد و برای او استغفار می کنند تا زمانی که با او هستند». در بعضی از نسخه ها «ماشاء الله معه» دارد؛ یعنی، این زائر حسینی مرتکب گناه نمی شود، چون دو ملک همراه، او را از هر معصیتی باز داشته اند»⁽¹⁾.

چگونگی زیارت امام حسین علیه السلام

در کتاب های دعا و زیارات، زیارت مخصوصی را برای امشب نقل نموده اند که این چنین شروع می شود: «الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ وَ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ الزَّكِيُّ...»⁽²⁾؛ «ستایش مخصوص خدای والای بزرگ مرتبه است و درود بر توای بنده ی شایسته پاک و پاکیزه...».

همچنین زیارت دیگری نیز در این خصوص نقل شده که بعد از صد مرتبه «الله اکبر» گفتن، با این فراز شروع

ص: 95

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 338؛ کامل الزیارات، ص 199؛ بحار الانوار، ج 101، ص 342.

2- زیارت امام حسین علیه السلام در نیمه شعبان؛ مفاتیح الجنان.

می شود: «السلام علیک یا بن رسول الله...» (1).

اما آسان ترین و کوتاه ترین زیارت آن حضرت آن است که به جای بلندی رود و به جانب راست و چپ نگاه کند، سپس سر را به سوی آسمان گرفته و با این کلمات حضرت را زیارت نماید: «السَّلَامُ عَلَیْکَ یا ابا عَبْدِاللهِ السَّلَامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَکَاتُهُ»، و هر کس در هر کجا باشد و در هر وقت که آن حضرت را به این کیفیت زیارت نماید امید است که ثواب حج و عمره برای او نوشته شود. (2)

ناگفته نماند که: اگر چنین شب عزیزی، کسی توفیق حضور در بارگاه ملکوتی سالار شهیدان را داشت، نماز چهار رکعتی که در هر رکعت سوره «حمد» پنجاه مرتبه و سوره «توحید» نیز پنجاه مرتبه و ده بار نیز این دو سوره را در رکوع و پس از رکوع در حال ایستاده و در سجده و پس از سجده بخواند که نماز مخصوص این شب در کنار 3.

ص: 96

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 431 و زیارت امام حسین علیه السلام در اول رجب، مفاتیح الجنان، ص 720.

2- مفاتیح الجنان، اعمال شب نیمه شعبان، ص 273.

مرقد منور امام حسین علیه السلام است و بعد از آن این گونه مناجات نماید: «أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي اسْتُجِيبَ لِادَمَ وَ حَوَّاءَ...» (1).

عمل هشتم. توسل به حضرت زهرا علیها السلام

یکی از اعمال شب تولد فرزند فاطمه علیها السلام (2) و شب قدر، توسل به صدیقه کبرا حضرت فاطمه زهرا است. (3)

امام موسی بن جعفر علیه السلام در تفسیر آیات اول سوره «دخان» می فرماید:

«مقصود از ليله در آیه شریفه إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلِهِ مُبَارَكَةٍ (4) فاطمه است که «فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ» (5)؛ یعنی، از فاطمه خیر بسیار و مردی حکیم، مردی حکیم و مردی حکیم بر می آید». (6)

ص: 97

1- اقبال الاعمال، ج 3، ص 347؛ جمال الاسبوع، ص 165؛ بحار الانوار، ج 91، ص 185؛ فضائل و آداب ماه های رجب و شعبان، ص 306.

2- در منتخب الاثر، باب 6، ص 277 در بیش از یکصد و نود روایت از شیعه و سنی نقل شده که مهدی فرزند فاطمه است و عاشقان حضرتش در پگاه هر جمعه در دعای ندبه زمزمه می نمایند: «این... ابن فاطمه».

3- ر. ک: تفسیر لاهیجی، ج 4، ص 101 و 102؛ جنات الخلود جدول فاطمه، ص 18.

4- سوره 44 - آیه 3

5- سوره 44 - آیه 4

6- فوز اکبر، ص 203.

آری، ظاهر امشب را باطنی است و باطن آن دخت نبوت، همسر ولایت و مادر امامت است و سزاوار است عاشقان یوسف زهرا، به باطن امشب نیز توجه و توسل داشته باشند تا حقیقت امشب را درک کنند؛ زیرا «من عرف فاطمه حق معرفتها فقد ادرك ليله القدر»⁽¹⁾؛ «هر کس حق فاطمه را بر وجه شایسته بشناسد، به تحقیق ليله القدر را درک کرده است»⁽²⁾»

ص: 98

-
- 1- اصول کافی، کتاب الحججه، باب مولد ابی الحسن موسی بن جعفر علیه السلام، ح 4.
 - 2- عاشقان و مشتاقان امام زمان علیه السلام برای آشنا شدن به ارتباط و پیوند حضرت زهرا علیها السلام و امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف به فصلنامه انتظار، ش 7 و ش 11 و 12 مقاله آقای علی مصلحی با عنوان «حضرت زهرا علیها السلام و امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف مراجعه فرمایند.»

بخش سوم: اعمال روز نیمه شعبان

اشاره

ص: 99

در روایات آمده است که شرافت روز و شب ملازم یکدیگر است؛ یعنی، شرافت شب به روز سرایت می کند؛ چنان که شرافت روز نیز به شب تسری می یابد. از این رو روز قدر را مثل شب قدر باید قدر دانست (1) و در این روز عید علاوه بر زیارت نمودن و دعا برای تعجیل فرج به هنگام زیارت (2)، اعمال دیگری نیز در روایات وارد شده است که عبارت است از:

1. روزه

امیر مؤمنان امام علی علیه السلام به نقل از پیامبر صلی الله علیه و آله می فرماید: «اذا كان ليلة النصف من شعبان فقوموا ليلها و صوموا نهارها»؛

ص: 100

1- المراقبات، اعمال شبهای قدر ماه رمضان.

2- مفاتیح الجنان، اعمال نیمه شعبان.

«زمانی که نیمه شعبان فرا رسید، قیام به عبادات نمایید و روزش را روزه بگیرید...» (1).

2. زیارت امام حسین علیه السلام

با توجه به روایاتی که «لیل» را در کنار «نصف من شعبان» ذکر نفرموده، این چنین استفاده می شود که زیارت امام حسین علیه السلام در روز نیمه شعبان نیز مستحب مؤکد است.

امام باقر علیه السلام می فرماید:

«زائر الحسین علیه السلام فی النصف من شعبان یُغفر له ذنوبه، و لن یکتب علیه سیئه فی سنته حتی یحول علی الحول، فان زار فی السنه المُقبله غفر الله ذنوبه»؛ «زیارت کنندگان امام حسین علیه السلام در نیمه شعبان گناهانشان بخشوده می شود. و گناهانشان تا سال دیگر نوشته نمی شود و چنانکه سال دیگر زیارت کنند، خداوند آن گناهان را نیز می بخشد» (2).

ص: 101

-
- 1- اقبال، ج 3، ص 323؛ بحار الانوار، ج 98، ص 415؛ وسائل الشیعه، ج 8، ص 105.
 - 2- کامل الزیارات، ص 198، ح 5؛ مصباح المتعجد، ص 830؛ مزار ابن مشهدی، ص 403؛ امالی صدوق، ج 1، ص 46؛ بحار الانوار، ج 101، ص 94؛ وسائل الشیعه، ج 14، ص 468.

این مهلت و امهال الهی در همه گناهان تا نه ساعت یا دوازده ساعت است و در روز عید غدیر خم تا سه روز است و در زیارت عرفه تا هفتاد روز است، اما در نیمه شعبان کامل تر است و این مهلت تا یک سال است (1) خلاصه آن که: «آنچه در مورد شب نیمه شعبان گفتیم در روز نیمه شعبان نیز صادق است» (2). امیدواریم خداوند، دعا‌های امام زمان علیه السلام را در این شب مقدس شامل حال همه ما بفرماید و تنها خواسته و آرزوی ما را که ظهور حضرتش می باشد برآورده بفرماید.

3. یاد آخرین نایب

اشاره

نیمه شعبان سال روز وفات آخرین نایب خاص امام مهدی علیه السلام، جناب علی بن محمد سمیری نیز می باشد. ایشان در نیمه شعبان سال 329 ه. ق. به رحمت حق تعالی و عالم

ص: 102

1- فوز اکبر، ص 207.

2- مکیال المکارم مترجم ج 2 ص 77

برزخ واصل گردید(1) و این روز سال روز آغاز غیبت کبری نیز می باشد. لذا شایسته است در این روز یاد و نام نواب اربعه خصوصاً آخرین نائب خاص احیاء شود و عاشقان امام مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف زیارت نامه ایشان را زمزمه کنند.

67***

ص: 103

1- الغیبه، شیخ طوسی، ص 396، ح 367

نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد
ارغوان جام عقیق به سمن خواهد داد چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد
این تطاول که کشید از غم هجران بلبل تا سرا پرده گل نعره زنان خواهد شد
گر زمسجد به خرابات شدم، خرده مگیر مجلس وعظ درازست و زمان خواهد شد
ای دل ار عشرت امروز به فردا فکنی مایه نقد بقا را که ضمان خواهد شد؟
ماه شعبان منه از دست قدح کاین خورشید از نظر تا شب عید رمضان خواهد شد

گل عزیز است غنیمت شمربدش صحبت که به باغ آمد از این راه و از آن خواهد شد
مطربا مجلس انس است، غزل خوان سرود چند گویی که چنین رفت و چنان خواهد شد
حافظ از بهر تو آمد سوی اقلیم وجود قدمی نه به وداعش که روان خواهد شد(1)

ص: 105

1- . حافظ شیرازی

امشب شب فرخنده میلاذ نور است بی پرده نور غیب مطلق در ظهور است

امشب عیان گردید آن سر نهانی کو خواند بر موسی حدیث لن ترانی

امشب به بزم قدس، شوری عاشقانه است لاهوتیان را از طرب بر لب ترانه است

نخل مراد انبیاء امشب ثمر داد شاخ امید اولیاء بالید و بر داد

در کارگاه غیب، نقشی تازه بستند امشب کتاب شرح را شیرازه بستند

بشکفت امشب سر حق در جان نرگس سر زد گل توحید از دامان نرگس

سرزد ز برج غیب و از شرق حقیقت مهر منیر حق سنا برق حقیقت

آن کو که موعود امم سر کتاب است فرمائش نافذ، منطقس فصل الخطا بست

آن مُنجی مستضعفان آن مصلح کل آن آفتاب معدلت مهر تفضّل
آن رکن شرع و أصل دین و عین ایمان آن وارث علم رسول و روح قرآن
آن دُرّ درج معرفت آن بحر احسان کز وی رسد فیض خدا بر ملک امکان
آن طلعت حق مطلع انوار سرمد آن قُرّه العین علی، نفس محمد
مهدی که در ملک بقا صاحب زمانست یادش چراغ سینه مستضعفانست
بادا طلوع کوکب این گوهر پاک فرخنده بر مستضعفان عرصه خاک
محمود شاهرخی (جذبہ)

ص: 107

مژده دیدار آمده عطر گل یار آمده

با همه دلتنگی ای دل محرم اسرار آمده

گل نرگس به هوایت همه گلها پرستاره تو بیا تا دل ما را ببری با یک اشاره

خانه به دوش هجرانم بر سر راهش می مانم

باغ صبوری گل کرده غنچه برآرد بستانم

نرگس حسنش زهرایی دل به حضورش شیدایی

یوسف زهرا می آید سامره گردد بطحایی

همه عشق است همه نور است هر جا نشانه اوست دل خسته به امید است اشکم بهانه اوست

عطر ظهور دلخواهش حلقه چشمم درگاهش

آینه در جان می بندم لاله بچینم در راهش

گر نفسی از جان ماند یا شبی از هجران ماند

سبزه به پیکر گل پوشد لاله به داغستان ماند

دل خسته بنوازد دست خدایی او دم تیغش بنشینم گرد فدایی او

پای رکابش صف در صف سیصد و سیزده جان بر کف

سوره فتحش می خوانند آیه به آیه از مصحف

قاصد گلها مستانه خنده زند چون پیمان

خلوتیان در پیمانش حلقه به گوش و رندان

شب هجران به سر آید به نگاهی انشاءالله به شکوه سحر آید رخ ماهی انشاءالله

جعفر رسول زاده (آشفته)

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند یکسانند؟

سوره زمر / 9

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

